Bijlage 1 Overzicht projectgroepleden

Het regionaal risicoprofiel van de Veiligheidsregio Hollands Midden is tot stand gekomen door medewerking van:

Projectleiding

Regionale Brandweer Hollands Midden	E. Stijger
Veiligheidsbureau	L. Weber

Voorzitter

Regionale Brandweer Hollands Midden	H. Spobeck
Regionale Brandweer Hollands Midden	E. Stijger

Voorbereidingsgroep

Regionale Brandweer Hollands Midden	H. Spobeck
Regionale Brandweer Hollands Midden	E. Stijger
Regionale Brandweer Hollands Midden	M. Baars
Veiligheidsbureau	A. Heus-van den Berg
Regionale Brandweer Hollands Midden	A. de Regt
Regionale Brandweer Hollands Midden	J. Smit

Werkgroep

Regionale Brandweer Hollands Midden	M. Baars
Gemeente Gouda	G.J. Buth
Veiligheidsbureau	A. Heus-van den Berg
Regionale Brandweer Hollands Midden	A. de Regt
GHOR Hollands Midden	M. Roosjen
Regionale Brandweer Hollands Midden	J. Smit
Politie Hollands Midden	R. Smits
Regionale Brandweer Hollands Midden	H. Spobeck
Regionale Brandweer Hollands Midden	E. Stijger
Regionale Brandweer Hollands Midden	A. van der Watering
Veiligheidsbureau	L. Weber

Brainstormgroep

Regionale Brandweer Hollands Midden	M. Baars
Milieudienst West-Holland	F. Bakker
Regionaal Militair Commando-West	W. Buiting
Gemeente Gouda	G.J. Buth
Hoogheemraadschap van Rijnland	E. de Groot
Regionale Brandweer Hollands Midden	A. Haasbroek
Veiligheidsbureau	A. Heus-van den Berg
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	A. Kleijburg
Nationaal Adviescentrum Vitale Infrastructuur	J.A. Muller
Regionale Brandweer Hollands Midden	A. de Regt
GHOR Hollands Midden	M. Roosjen
Regionale Brandweer Hollands Midden	J. Smit
Politie Hollands Midden	R. Smits
Regionale Brandweer Hollands Midden	H. Spobeck
Provincie Zuid-Holland	J. Sneep
GHOR Hollands Midden	I. van Steensel
Regionale Brandweer Hollands Midden	E. Stijger
Milieudienst Midden-Holland	B. Süsser
Regionale Brandweer Hollands Midden	A. van der Watering
Veiligheidsbureau	L. Weber

Bijlage 2 Literatuurlijst

Algemeen
- 'Gewijzigd voorstel van wet (Wet veiligheidsregio's)', BZK, 23 april 2009.
- 'Handreiking Regionaal Risicoprofiel versie 1.9', NVBR, 22 september 2009.
- 'Nationale Risicobeoordeling Leidraad Methode 2008', BZK, juni 2008.
- 'Nationale Risicobeoordeling bevindingenrapportage', BZK, juni 2008.
- 'Regionaal Beheersplan Crisisbeheersing Hollands Midden', 27 juni 2005.

Risico-inventarisatie
- 'Leidraad Risico-Inventarisatie (LRI)', Ministerie van VROM, oktober 2007.
- 'Handleiding risico-inventarisatie', RBHM, 2001.
- 'Rapportage risico-inventarisatie in de gemeente Leiden', maart 2001.
- 'Crisisplan gemeente Reeuwijk', 16 juli 2007.
- 'Risico-inventarisatie gemeente Nieuwkoop', 2008.
- 'Crisisplan gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist', oktober 2008.
- 'Gemeentelijke risico-analyse conform Leidraad Maatramp', gemeente Hillegom.
- 'Risico-inventarisatie Zoeterwoude', november 2008.

Scenario's
- 'Crisisbestrijdingsplan Luchtvaartongevallen', Veiligheidsregio Kennemerland, januari 2008.
- 'Handleiding omgaan met gevaarlijke stoffen voor overheden', Provincie Gelderland, januari 2006.
- 'Rampbestrijdingsplan Dijkring 15', Veiligheidsregio Utrecht, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden, Politie Hollands Midden, juni 2007.
- 'Scenario's Nationale Risicobeoordeling 2007', BZK, juni 2008.
- 'Scenario's Nationale Risicobeoordeling 2008/2009, BZK, oktober 2009.
- 'Coördinatieplan Dijkring 14', februari 2010.
- 'Scenario's Grieppandemie', Ministerie van VWS en Ministerie van BZK, april 2008.
- 'Model Crisisplan', Veiligheidsregio Hollands Midden, juli 2007.
- 'Calamiteitenmatrix HSL-Zuid', Veiligheidsregio Hollands Midden, augustus 2009.

Bijlage 3 Overzicht incidenttypen

Maatschappelijk thema	Crisistype	Incidenttype
Natuurlijke omgeving	overstromingen	overstroming vanuit zee
		overstromingen door hoge rivierwaterstanden
		vollopen van een polder/ dijkdoorbraak
	natuurbranden	bosbrand
		heide, (hoog)veen- en duinbranden
	extreme weersomstandigheden	koude golf, sneeuw en ijzel
		hittegolf
		droogte
		storm en windhozen
		extreme regenval
		aanhoudende laaghangende mist
	aardbeving	aardbeving
	plagen	ongedierte
	dierziekten	ziektegolf
Gebouwde omgeving	branden in kwetsbare objecten	grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen
		grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie
		grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing
		brand in dichte binnensteden
	instorting in grote gebouwen en kunstwerken	instorting door explosie
		instorting door gebreken in de constructie of fundering
Technologische omgeving	ongevallen met brandbare / explosieve stof in open lucht	ongeval vervoer weg
		ongeval vervoer water
		ongeval spoorvervoer
		ongeval transport buisleidingen
		ongeval stationaire inrichting
	ongevallen met giftige stof in open lucht	ongeval vervoer weg
		ongeval vervoer water
		ongeval spoorvervoer
		ongeval transport buisleidingen
		ongeval stationaire inrichting
	kernongevallen	ongeval A-objecten: centrales
		ongeval A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend
		ongeval A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal
		ongeval B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal
		ongeval B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i
		ongeval B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii
		ongeval B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen (laboratoria etc.)
		militaire treinen en transporten nucleaire materiaal

Vitale infrastructuur en voorzieningen	verstoring energievoorziening	uitval olievoorziening
		uitval gasvoorziening
		uitval elektriciteitsvoorziening
	verstoring drinkwatervoorziening	uitval drinkwatervoorziening
		problemen waterinname
		verontreiniging in drinkwaternet
	verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering	uitval rioleringssysteem
		uitval afvalwaterzuivering
	verstoring telecommunicatie en ICT	uitval voorziening voor spraak- en datacommunicatie
	verstoring afvalverwerking	uitvalafvalverwerking
	verstoring voedselvoorziening	uitval distributiecentra
Verkeer en vervoer	luchtvaartincidenten	incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
		incident vliegtoestel bij vliegshows
	incidenten op water	incident waterrecreatie en pleziervaart
		incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen
		incident op ruim water
	verkeersincidenten op land	incident wegverkeer
		incident treinverkeer
	incidenten in tunnels	incidenten in treintunnels en ondergrondse stations
		incident in wegtunnels
		incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station
Gezondheid	bedreiging volksgezondheid	besmettingsgevaar via contactmedia (o.a. telefoon, toetsenbord)
		feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen
		besmettingsgevaar vanuit buitenland
		besmettingsgevaar in eigen regio
		dierziekte overdraagbaar op mens
	ziektegolf	ziektegolf besmettelijke ziekte
		ziektegolf niet besmettelijke ziekte
Sociaal-maatschappelijke omgeving	paniek in menigten	paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties
	verstoring openbare orde	rel rondom demonstraties en andere manifestaties
		gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden
		maatschappelijke onrust en buurtrellen

Bijlage 4 Risico-inventarisatie

Maatschappelijk thema	Veiligheidsthema	Categorie Risicokaart
Natuurlijke omgeving	Wateroverlast	Overstroming
		Buitendijksgebied
		Dijkringen
	Natuur	Natuurbrand
		Aardbeving
		Extreme weersomstandigheden
Gebouwde omgeving	Gebouwen met een woonfunctie	Tehuizen
		Kloosters/abdijen
		Gevangenissen
		Bejaardenoorden
		Asielzoekerscentra
	Gebouwen met een logiesfunctie	Hotels
		Pensions/Nachtverblijven
		Dagverblijven
		Kampeerterreinen/Jachthavens
	Gebouwen met een onderwijsfunctie	Onderwijsinstellingen (leerlingen < 12 jr.)
		Onderwijsinstellingen (leerlingen > 12 jr.)
		Kinderdagverblijven
		Peuterspeelzaal
	Gezondheidszorggebouwen	Klinieken (poli-, psychiatrische)
		Ziekenhuizen
		Verpleeghuizen
	Bedrijfsgebouwen	Kantoren
		Fabrieken
		Loodsen, vemen, opslagplaatsen
		Studio's
	Gebouwen voor wegverkeer	Garage-inrichtingen (opslag/stalling)
	Objecten met een publieksfunctie	Theaters, schouwburgen, bioscopen, aula's
		Musea, bibliotheken
		Buurthuizen, ontmoetingscentra, wijkcentra
		Gebedshuizen
		Tentoonstellings-/concertgebouwen
		Café's, discotheken
		Sporthallen, stadions
		Zwembaden
		Winkelgebouwen
		Stationsgebouwen
		Tijdelijke bouwsels
		Kantines, eetzalen
		Gymzalen, (dans/sport-)studio
	Overig	Alle gebouwen met 25 bouwlagen en hoger
		Politiebureaus
		Ambulance posten
		Brandweerkazernes

Technologische omgeving	Gevaarlijke stoffen inrichtingen	LPG
		Opslag
		Ammoniak
		Emplacement
		Vervoer
		Vuurwerk
		Nucleair
		Ontplofbare stoffen
		Defensie
		Overig
		BRZO
		Bevi
	Gevaarlijke stoffen transport	Weg
		Spoor
		Water
		Buisleiding
		Lucht
Vitale infrastructuur en voorzieningen	Energie	Uitval/beperking
	Drinkwater	Kwaliteit
		Kwantiteit
	Voedsel	Kwaliteit
		Kwantiteit
	Telecommunicatie	Uitval/beperking
Verkeer en vervoer	Land	Weg
		Spoor
		Tunnel
	Lucht	Lucht/Vliegvelden
	Water	Vaarwegen
		Watersportgebied
		Haven
Gezondheid	Infectieziekten mens en dier	Legionella
		Grieppandemie
	Nieuwe technologieën	Nanotechnologie
		Biomedische technologie
		UMTS
Sociaal-maatschappelijke omgeving	Grootschalige evenementen	Paniek in menigten
		Verstoring openbare orde
		Paniek/verstoring

Bijlage 5 Impactbeoordeling

In deze bijlage wordt een toelichting gegeven op de gebruikte impactcriteria. Deze criteria zijn gebruikt om de impact van ieder risico te bepalen, in termen van beperkt gevolg – aanzienlijk gevolg – ernstig gevolg – zeer ernstig gevolg – catastrofaal gevolg.

Per vitaal belang worden de bijbehorende criteria aangegeven. Per criterium is de definitie opgenomen en de indicatoren voor het meten van het betreffende impactcriterium.

Vitaal belang 1. Territoriale veiligheid

Impactcriterium 1.1. Aantasting van de integriteit van het grondgebied

Definitie: Het feitelijke of functionele verlies van, dan wel het buiten gebruik zijn van, dan wel het verlies van zeggenschap over delen van de regio.

Indicatoren: Oppervlakte van het bedreigde of aangetaste gebied
Tijdsduur gedurende welke het gebied wordt bedreigd of aangetast
Bevolkingsdichtheid van het betreffende gebied

Vitaal belang 2. Fysieke veiligheid

Impactcriterium 2.1 Doden

Definitie: Dodelijk letsel, direct overlijden of vervroegd overlijden binnen een periode van 20 jaar.

Indicatoren: Het aantal doden als gevolg van het incident
Het tijdstip van overlijden

Impactcriterium 2.2 Ernstig gewonden en chronisch zieken

Definitie: Letsel gevallen behorend tot categorie T1 en T2, en personen met langdurige of blijvende gezondheidsproblemen zoals ademhalingsklachten, ernstige verbrandingen of huidaandoeningen, gehoorbeschadiging, lijden aan oorlogssyndroom. Slachtoffers behorend tot categorie T1 of T2 hebben onmiddellijk medische hulp nodig en behandeling dient binnen 2 uur aan te vangen (T1) dan wel moeten continu bewaakt worden met een behandeling binnen 6 uur (T2).
Chronisch zieken zijn personen die gedurende lange periode (>1 jaar) beperkingen ondervinden: medische zorg nodig hebben, niet of gedeeltelijk kunnen deelnemen aan het arbeidsproces, door hun ziekte belemmering ervaren in het sociale functioneren.

Indicatoren: Aantal chronisch zieken
Aantal ernstig gewonden

Impactcriterium 2.3 Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)

Definitie: Blootstelling aan extreme weer- en klimaatomstandigheden, alsmede het gebrek aan voedsel, drinkwater, energie, onderdak of anderszins primaire levensbehoeften.

Indicatoren: Aantal getroffenen
Tijdsduur

Vitaal belang 3. Economische veiligheid

Impactcriterium 3.1 Kosten

Definitie: Euro's in termen van herstelkosten voor geleden schade, extra kosten en gederfde inkomsten.

Indicatoren: Materiële schaden en kosten
Gezondheid schaden en kosten
Financiële schaden en kosten
Kosten van bestrijding, hulpverlening en herstel

Vitaal belang 4. Ecologische veiligheid

Impactcriterium 4.1 Langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)

Definitie: Langdurige of blijvende aantasting van de kwaliteit van het milieu, waaronder verontreiniging van lucht, water of bodem, en langdurige of blijvende verstoring van de oorspronkelijke ecologische functie, zoals het verlies van soortendiversiteit flora en fauna, het verlies van bijzondere ecosystemen, overrompeling door uitheemse soorten.

Indicatoren: Aantasting van natuur- en landschappelijke gebieden die als beschermwaardig zijn aangewezen
Aantasting van het milieu in algemene zin, ook buiten de genoemde natuur- en landschappelijke gebieden

Vitaal belang 5. Sociale en politieke stabiliteit

Impactcriterium 5.1 Verstoring van het dagelijks leven

Definitie: De aantasting van de vrijheid zich te verplaatsen en samen te komen op publieke plaatsen en in openbare ruimten, waardoor de deelname aan het normale maatschappelijke verkeer wordt belemmerd.

Indicatoren: Geen onderwijs kunnen volgen
Niet naar het werk kunnen gaan
Geen gebruik kunnen maken van maatschappelijke voorzieningen als de voor sport, cultuur of gezondheidszorg
Verminderde bereikbaarheid door blokkade van wegen en uitval van openbaar vervoer
Niet kunnen doen van noodzakelijke aankopen wegens winkelsluiting

Impactcriterium 5.2 Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur

Definitie: De aantasting van het functioneren van de Nederlandse overheid, in het bijzonder de lokale en regionale overheid, en haar instituties en/of de aantasting van rechten en vrijheden en andere kernwaarden verbonden aan de Nederlandse democratie en vastgelegd in de grondwet.

Indicatoren: aantasting van het functioneren van de politieke vertegenwoordiging
aantasting van het functioneren van het openbaar bestuur
aantasting van het functioneren van het financiële stelsel
aantasting van de openbare orde en veiligheid
aantasting van vrijheden en/of rechten (godsdienst, meningsuiting, vereniging, kiesrecht, etc.)
aantasting van geaccepteerde Nederlandse waarden en normen zoals gebruikelijk in het maatschappelijk verkeer dan wel vastgelegd in wetgeving

Impactcriterium 5.3 Sociaal psychologische impact

Definitie: Gedragsmatige reactie van de bevolking die door uitgingen van angst en woede (mogelijk ook vermengd met verdriet en afschuw) worden gekarakteriseerd en waaraan de media aandacht besteden. Deze uitingen kunnen komen van personen die direct worden getroffen, en van de rest van de bevolking, en moeten waarneembaar zijn (d.w.z. hoorbaar, zichtbaar, leesbaar).

Indicatoren: Perceptie van het incident (o.a. onbekendheid, onzekerheid)
Verwachtingspatroon rond het incident (o.a. mate van gevoelde verwijtbaarheid)
Handelingsperspectief voor getroffenen bij het incident

Vitaal belang 6. Veiligheid van cultureel erfgoed

Impactcriterium 6.1 Aantasting van cultureel erfgoed

Definitie: De beschadiging, vernietiging of verdwijning van materiële sporen of getuigenissen uit het verleden in het heden die de samenleving om redenen van o.a. collectieve herinnering en identiteitsbehoud dan wel identiteitsvorming van belang acht om te bewaren, te onderzoeken, te presenteren en over te informeren.

Indicatoren: Er is sprake van uniciteit
Er is sprake van aantasting van de identiteit
Er is sprake van aantasting van de harmonie en/of waarde en/of samenhang van een groter geheel door de aantasting van het object als deel van dat geheel
Er zijn beperkte mogelijkheden tot restauratie
Het betreft bronmateriaal

Bijlage 6 Risicodiagram

Een deel van de risico's is uitgewerkt in scenario's (zie paragraaf 5.3 Scenario's). Het gaat om een diepere analyse van de risico's. Deze scenario's zijn ervoor bedoeld om inzichtelijk te maken wat de gevolgen van een risico kunnen zijn. Met behulp van de scenario's is het eenvoudiger voor te stellen wat er mis kan gaan en op basis daarvan in de fase van de capaciteitenanalyse te beoordelen welke maatregelen (in alle schakels van de veiligheidsketen) genomen kunnen worden. Met andere woorden wat de beïnvloedingsmogelijkheden zijn.

Per risico zijn twee scenario's gemaakt: Een meest waarschijnlijk scenario en een ramp- ofwel 'worst case'-scenario. De scenario's zijn beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid en opgenomen in het onderstaande risicodiagram.

Categorie 1: Impact is catastrofaal of zeer ernstig.
Categorie 2: Impact is zeer ernstig of ernstig.
Categorie 3: Impact is aanzienlijk of beperkt.
Categorie 4: Impact is beperkt.

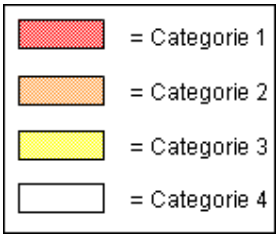

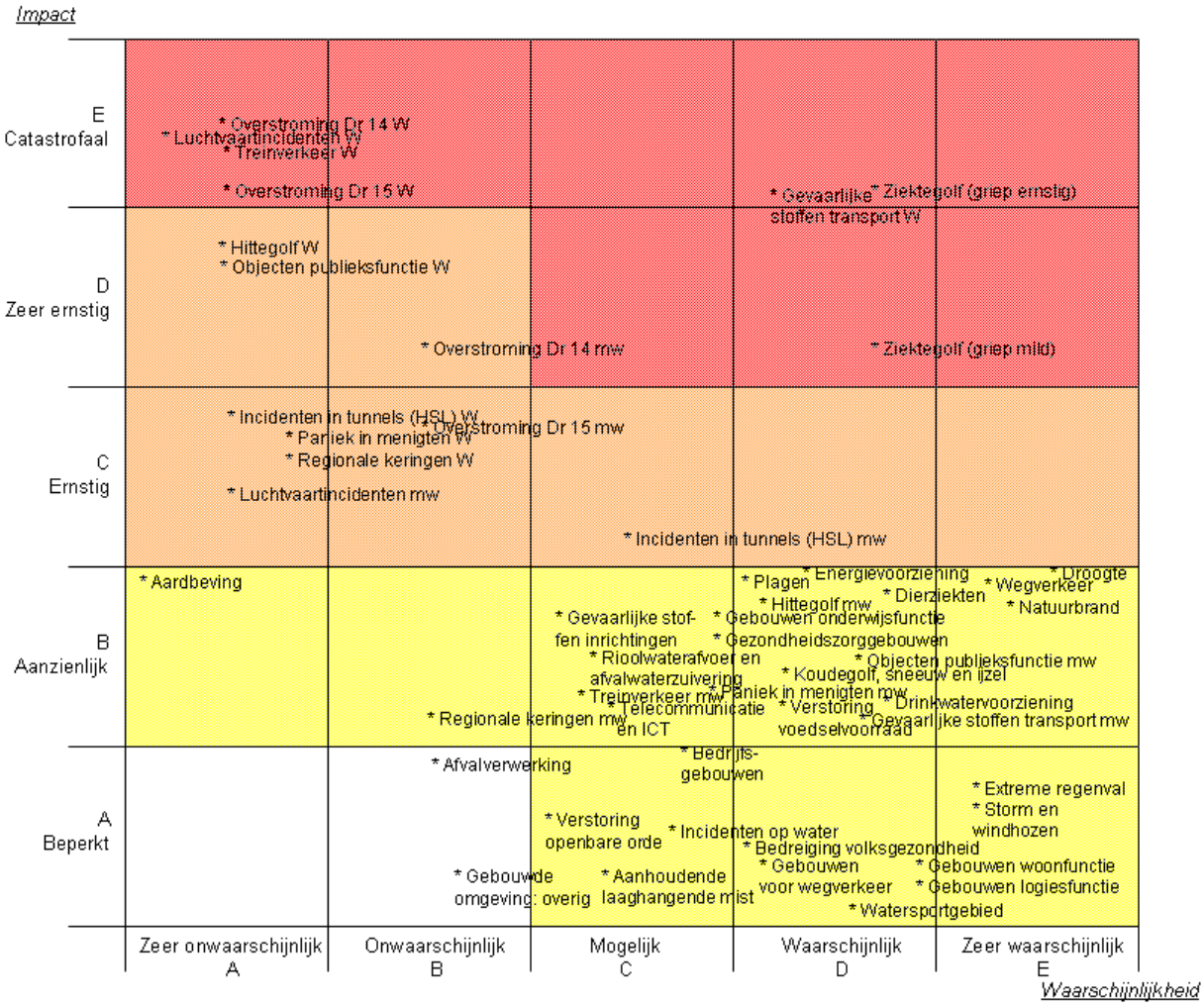

Bijlage 7 Scenario's

In deze bijlage wordt eerst een toelichting gegeven op de opbouw van de scenario's. Daarna zijn de beschreven scenario's opgenomen. Van de volgende risico's zijn scenario's geschreven:

- Ziektegolf (griep);
- Transport gevaarlijke stoffen;
- Overstroming Dijkring 14;
- Overstroming Dijkring 15;
- Incidenten in tunnels (HSL);
- Luchtvaartincidenten;
- Treinverkeer;
- Hittegolf;
- Objecten met een publieksfunctie;
- Paniek in menigten;
- Regionale keringen.

Opbouw scenario's

Paragraaf	**Uitleg**
Scenario uitwerking: Naam scenario	Meest waarschijnlijk scenario: Het scenario wat zich naar alle waarschijnlijkheid voor kan doen. Worst case scenario: Het scenario met de grootste effecten en de minste kans om zich voor te doen.
Begin gebeurtenis	Beschrijving van de aanleiding (trigger) en omstandigheden van de ramp.
Eerste kwartier	Beschrijving van de eerste 15 minuten, m.u.v. hetgeen beschreven is in de begin gebeurtenis. *(De tijdlijn kan per scenario verschillen.)*
Eerste uur	Beschrijving van de gebeurtenissen in het eerste uur, na het eerste kwartier.
Eerste 4 uur	Beschrijving van de gebeurtenissen in de eerste 4 uur, na het eerste uur.
Eerste 24 uur	Beschrijving van de gebeurtenissen in de eerste 24 uur, na de eerste 4 uur.
Herstelfase	Beschrijving van wat nodig is om de situatie te herstellen en naar de normale situatie terug te gaan.
Slachtofferbeeld	Lichamelijke slachtoffers: - T1: Het aantal slachtoffers dat onmiddellijke medische hulp nodig heeft. - T2: Het aantal slachtoffers dat medische hulp nodig heeft, maar met minder prioriteit. - T3: Het aantal slachtoffers met minder ernstig letsel. - Dodelijke slachtoffers: Het aantal doden. Overige slachtoffers: Het aantal slachtoffers dat betrokken is bij het incident, maar geen fysiek letsel heeft opgelopen. Toelichting: Toelichting op het slachtofferbeeld.
Benodigde capaciteit	Discipline: Onder discipline staan de verschillende hulpdiensten en overige partners. Overige partners zijn ketenpartners van de Veiligheidsregio Hollands Midden die bij risicobeheersing, incidentbestrijding en/of nazorg betrokken zijn bij het betreffende ramptype. Deelprocessen: Deelprocessen zoals beschreven in het model crisisplan juli 2007 Veiligheidsregio Hollands Midden. Hulpvraag: Benodigd aantal eenheden en andere capaciteit. Risicobeheersing: De zorg die is gedaan om een ramp te voorkomen, dan wel te beperken. Incidentbestrijding: De zorg die is gedaan om een ongeval of ramp te bestrijden. Nazorg: De zorg die is gedaan om alles naar redelijkheid te herstellen. Hieronder wordt ook verstaan de nazorg voor de eigen hulpdienst. Voor alle scenario's en alle hulpdiensten geldt dan ook als hulpvraag een 'Bedrijfsopvang Team' (BOT).
Impact van het scenario op vitale belangen	Territoriale veiligheid: De impact door aantasting van de integriteit van het grondgebied. Fysieke veiligheid: Impactscore als gevolg van doden, ernstig gewonden en

	lichamelijk lijden. Economische veiligheid: Impactscore op basis van kosten door materiële, gezondheids- en financiële schade en bestrijdingskosten. Ecologische Veiligheid: De schade door langdurige aantasting van milieu en natuur. Sociale en Politieke stabiliteit: Schade als gevolg van de verstoring van het dagelijks leven, aantasting van de positie van het lokale en regionale openbaar bestuur en de sociaal psychologische impact. Cultureel Erfgoed: Schade als gevolg van aantasting van cultureel erfgoed. Totaalscore impact: De eindscore op de impact aan de hand van bovengenoemde criteria.
Waarschijnlijkheid van het scenario	Beschrijving van de waarschijnlijkheid van het scenario.
Samenhang met andere scenario's	Beschrijving van de scenario's die op enige wijze van invloed kunnen zijn op het betreffende scenario.

Voor het beschrijven van de scenario's is gebruik gemaakt van meerdere bronnen. Zie Bijlage 2. Literatuurlijst.

Scenario uitwerking: Ziektegolf (griep mild)

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
Een wereldwijde uitbraak van griep, veroorzaakt door een voor de mensheid nieuw influenzavirus met een lage mortaliteit. Begint in centraal Azië, treedt drie weken na bekendmaking op in Nederland.

Eerste drie weken:
In de eerste drie weken na bekendmaking maatregelen om de kans op besmetting tot een minimum te beperken. Hieronder valt risicocommunicatie en de aanschaf van antivirale middelen.

Eerste vijftien weken:
De eerste meldingen van besmetting komen binnen. Er worden veel maatregelen genomen in de omgeving van deze personen. Na verloop van tijd worden steeds meer mensen ziek. Rond de 10^{e} week bereikt de griep zijn piekmoment en is 30% van de bevolking ziek. De duur van de ziekte en het herstel bedraagt maximaal 2 weken. Het aantal doden bedraagt 0,03% van de bevolking. Deze gevolgen gelden ook voor de hulpverleningsdiensten. Hierdoor is de hulpverleningscapaciteit in deze periode lager.

Eerste dertig weken:
Een tweede griepgolf treft Nederland. Hierin gelden dezelfde aannames als in de eerste griepgolf, alleen worden de getroffenen van de eerste griepgolf niet meer ziek.

Herstelfase:
Er vindt geen derde griepgolf plaats. Het herstel is zichtbaar. De economie heeft veel schade opgelopen, het duurt jaren voordat de schade is ingelopen.

Slachtofferbeeld:

Status		**Eerste griepgolf**	**Tweede griepgolf**	**Totaal**
Lichamelijke slachtoffers	T1			
	T2			
	T3			
	Dodelijke slachtoffers	225	160	385
Overige slachtoffers		225.000	160.000	385.000

Toelichting: Bij een pandemie zal iedereen iemand met griep kennen of zorg moeten dragen voor iemand in zijn omgeving. Daarom is het aantal betrokkenen altijd maximaal. Het aantal overige slachtoffers bedraagt 30% en het aantal doden 0,03% per griepgolf (inwoners Veiligheidsregio Hollands Midden: ±750.000). De overige slachtoffers is het aantal personen dat ziek wordt tijdens de betreffende griepgolf. Doordat er al mensen in de eerste griepgolf besmet zijn geweest vermindert het aantal overige slachtoffers in de tweede griepgolf. Onder overige slachtoffers worden ook ziekenhuisopnamen verstaan.

Benodigde capaciteit:
Tijdens een grieppandemie zullen ook hulpverleningsdiensten kampen met tekorten op personeel. Tevens zullen bij hulpverleningsdiensten die gebruik maken van vrijwilligers met lagere capaciteit te maken krijgen. De vrijwilliger is nodig op zijn werk. Ook op andere vlakken heeft een grieppandemie invloed op de regio, denk bijvoorbeeld aan uitval nutsvoorzieningen.

Risicobeheersing:

Discipline	**Hulpvraag**
Multidisciplinair	Continuïteitsplan
Brandweer	Continuïteitsplan
GHOR	Preparatie GHOR processen; Continuïteitsplan; Operationeel draaiboek Influenzapandemie
Politie	Continuïteitsplan

Gemeente	Continuïteitsplan
Overige partners	Afspraken nutsbedrijven; Continuïteitsplan

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 'voorbereidend' ROT
Brandweer		
GHOR	12 Preventieve Openbare gezondheidszorg 13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	Coördineren continuïteit van de zorg
Politie	8 Handhaven van rechtsorde	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 30 Nazorg	1 BT 1 actiecentrum
Overige partners		Instellingen: Registratie van slachtoffers

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	12 Preventieve Openbare gezondheidszorg 24 Psychosociale zorg
Politie	
Gemeente	3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging 30 Nazorg
Overige partners	

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de grootte van het getroffen gebied en de duur van de ramp is de impact op de territoriale veiligheid catastrofaal.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld en het aantal zieke personen is de impact op de fysieke veiligheid ernstig tot zeer ernstig. Daarnaast worden de opkomsttijden langer (door continuïteitsproblemen), wat in brede zin gevolgen heeft op de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de kosten voor beheersing en capaciteitsverlies is de impact op de economische veiligheid catastrofaal.
Ecologische Veiligheid: Natuur en milieu worden niet aangetast, er is geen impact op de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien het aantal betrokkenen zijn er ernstige gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Cultureel erfgoed wordt niet aangetast, er is geen impact op de veiligheid van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Zeer ernstige gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt waarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Ziektegolf (griep ernstig) (worst case).

Scenario uitwerking: Ziektegolf (griep ernstig)

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Een wereldwijde uitbraak van griep, veroorzaakt door een voor de mensheid nieuw influenzavirus met een hoge mortaliteit. Begint in centraal Azië, treedt drie weken na bekendmaking op in Nederland. Antivirale midden werken onvoldoende.

Eerste drie weken:
In de eerste drie weken na bekendmaking worden maatregelen genomen om de kans op besmetting tot een minimum te beperken. Hieronder valt risicocommunicatie en de aanschaf van medicijnen.

Eerste vijftien weken:
De eerste meldingen van besmetting komen binnen. Er worden veel maatregelen genomen in de omgeving van deze personen. Na verloop van tijd worden steeds meer mensen ziek. Rond de 10e week bereikt de griep zijn piekmoment en is 30% van de bevolking ziek. De duur van de ziekte en het herstel bedraagt 1 à 2 weken. Het aantal doden bedraagt 0,47% van de bevolking. Deze gevolgen gelden ook voor de hulpverleningsdiensten. Hierdoor is de hulpverleningscapaciteit in deze periode lager.

Eerste dertig weken:
Een tweede griepgolf treft Nederland. Hierin gelden dezelfde aannames als in de eerste griepgolf.

Herstelfase:
Er vindt geen derde griepgolf plaats. Het herstel is zichtbaar. De economie heeft veel schade opgelopen, het duurt vele jaren voordat de schade is ingelopen.

Slachtofferbeeld:

Status		**Eerste griepgolf**	**Tweede griepgolf**	**Totaal**
Lichamelijke slachtoffers	T1			
	T2			
	T3			
	Dodelijke slachtoffers	3.525	2.500	6.025
Overige slachtoffers		225.000	160.000	385.000

Toelichting: Bij een pandemie zal iedereen iemand met griep kennen of zorg moeten dragen voor iemand in zijn omgeving. Daarom is het aantal betrokkenen altijd maximaal. Het aantal getroffenen bedraagt 30% en het aantal doden 0,47% per griepgolf (inwoners Veiligheidsregio Hollands Midden: ±750.000). 'Overige slachtoffers' is het aantal personen dat ziek wordt tijdens de betreffende griepgolf. Doordat er al mensen in de eerste griepgolf besmet zijn geweest verminderd het aantal getroffenen in de tweede griepgolf. Onder overige slachtoffers worden ook ziekenhuisopnamen verstaan.

Benodigde capaciteit:
Tijdens een grieppandemie zullen ook hulpverleningsdiensten kampen met tekorten op personeel. Tevens zullen bij hulpverleningsdiensten die gebruik maken van vrijwilligers met lagere capaciteit te maken krijgen. De vrijwilliger is nodig op zijn werk. Ook op andere vlakken heeft een grieppandemie invloed op de regio, denk bijvoorbeeld aan uitval nutsvoorzieningen.

Risicobeheersing:

Discipline	**Hulpvraag**
Multidisciplinair	Continuïteitsplan
Brandweer	Continuïteitsplan
GHOR	Preparatie GHOR processen; Continuïteitsplan; Operationeel draaiboek Influenzapandemie
Politie	Continuïteitsplan
Gemeente	Continuïteitsplan
Overige partners	Afspraken nutsbedrijven; Continuïteitsplan

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 ROT 1 RBT
Brandweer	21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel	
GHOR	12 Preventieve Openbare gezondheidszorg 13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	Coördineren continuïteit van de zorg
Politie	8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 23 Strafrechtelijk onderzoek	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 30 Nazorg	1 BT 1 actiecentrum
Overige partners		Instellingen: Registratie van slachtoffers

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	12 Preventieve Openbare gezondheidszorg 24 Psychosociale zorg
Politie	
Gemeente	3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging 30 Nazorg
Overige partners	

<u>Impact van het scenario op vitale belangen:</u>
Territoriale veiligheid: Gezien de grootte van het getroffen gebied en de duur van de ramp is de impact op de territoriale veiligheid catastrofaal.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld en het aantal zieke personen is de impact op de fysieke veiligheid catastrofaal. Daarnaast worden de opkomsttijden langer (door continuïteitsproblemen), wat in brede zin gevolgen heeft op de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de kosten voor beheersing en capaciteitsverlies is de impact op de economische veiligheid catastrofaal.
Ecologische Veiligheid: Natuur en milieu worden niet aangetast, er is geen impact op de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien het aantal betrokkenen zijn er catastrofale gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Cultureel erfgoed wordt niet aangetast, er is geen impact op de veiligheid van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Catastrofale gevolgen.

<u>Waarschijnlijkheid van het scenario:</u>
Dit scenario wordt waarschijnlijk geacht.

<u>Samenhang met andere scenario's:</u>
Ziektegolf (griep mild) (meest waarschijnlijk).

Scenario uitwerking: Transport gevaarlijke stoffen

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
Tijdens graafwerkzaamheden wordt een hogedruk aardgastransportleiding beschadigd. Hierdoor ontstaat er een klein lek en vindt uitstroming van het gas plaats. In de omgeving bevindt zich een woonwijk.

Eerste kwartier:
De hulpverleningsdiensten en de Gasunie worden gealarmeerd. Door statische elektriciteit vindt er een gaswolkexplosie plaats. De personen die bij de graafwerkzaamheden betrokken zijn hebben lichte verwondingen, twee personen hebben ernstige brandwonden opgelopen. De hulpverleningsdiensten kunnen niks aan de lekkage doen. De nabije omgeving wordt ontruimt.

Eerste uur:
De leiding wordt tijdelijk afgesloten. Vanwege de grote media belangstelling en het aantal persoenen dat is ontruimt wordt er opgeschaald naar GRIP 3.

Eerste 4 uur:
Door het afsluiten van de leiding wordt de uitstroom gestopt.

Eerste 24 uur:
Na vier uur kan het sein veilig worden gegeven. Op de weg van het plaats incident na worden alle wegen weer vrij gegeven. De politie begint een onderzoek naar de oorzaak.

Herstelfase:
Het gat in de leiding wordt binnen drie dagen gerepareerd. Via andere leidingen kan in de tussentijd de gasvoorziening worden voortgezet. Er wordt een onderzoek naar de toedracht van het incident gestart.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	2
	T2	1
	T3	0
	Dodelijke slachtoffers	0
Overige slachtoffers		1500

Toelichting:
De T1- en T2-slachtoffers betreffen de personen die betrokken zijn bij het ongeval. De overige slachtoffers betreffen personen uit de geëvacueerde omgeving.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	Routering gevaarlijke stoffen
Overige partners	Transporteur: gebruik van veiligheidsnormen

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwen van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 23 Strafrechtelijk onderzoek	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 5 actiecentra
Overige partners		Transporteur

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	3 Voorlichting
Overige partners	

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Door de beperkte duur en omvang van het incident is er beperkte impact op de territoriale veiligheid.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld zijn er aanzienlijke gevolgen voor de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de omvang van het incident zijn de gevolgen aanzienlijk.
Ecologische Veiligheid: Er zijn beperkte gevolgen voor de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien de kleine omvang van de ramp zijn de gevolgen beperkt.
Cultureel Erfgoed: Er wordt geen cultureel erfgoed aangetast, er geen impact op de veiligheid van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Aanzienlijke gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt waarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Transport gevaarlijke stoffen (worst case).
Objecten met een publieksfunctie (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Transport gevaarlijke stoffen

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Een goederentrein met gemengde lading ontspoort in zijn geheel ten hoogte van een woonwijk met 1.000 inwoners per km^2. Er zijn drie wagons met een inhoud van 48 ton LPG. Eén van de wagons scheurt open. Er ontstaat een koude BLEVE (boiling liquid expanding vapor explosion). Als gevolg hiervan scheuren de andere twee LPG-wagons ook waardoor twee koude BLEVEs achter elkaar volgen.

Eerste kwartier:
De hulpverleningsdiensten worden gewaarschuwd. Een CoPI wordt ingericht en er wordt opgeschaald naar GRIP 4. De ravage is enorm en hulpverleners beginnen met het helpen van de vele slachtoffers. In de omgeving zijn talloze branden ontstaan. Huizen en gebouwen zijn ingestort of staan op het punt dat te doen.

Eerste uur:
Hulpverlening stroomt toe vanuit het hele land. De brandweer is bezig met het blussen van talloze branden en het redden van slachtoffers is in volle gang. Veel slachtoffers liggen onder het puin van ingestorte gebouwen. (Internationale) media stroomt toe en er is veel vraag naar informatie.

Eerste 4 uur:
Mensen worden opgevangen in diverse opvanglocaties in de hele regio. Ambulances rijden af en aan.

Eerste 24 uur:
Alle branden in de omgeving zijn geblust. Het redden van slachtoffers neemt nog dagen tijd in beslag. Van veel slachtoffers is de identiteit onbekend; identificatie kost dagen.

Herstelfase:
Veel huizen zijn verloren gegaan. Het duurt jaren voordat de omgeving weer geheel is opgebouwd. Slachtoffers zijn geïdentificeerd en uitvaartverzorging geregeld. Onderzoeken naar de ramp duren lang en er is nog lang vraag naar informatie.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	1.400
	T2	1.900
	T3	1.200
	Dodelijke slachtoffers	3.000
Overige slachtoffers		3.900

Toelichting:
Aangezien de 1% letaliteitgrens op 310 meter wordt gesteld is het hoge aantal slachtoffers te verwachten. De schadelijke effectafstand (1^e graads verbranding) is 520 meter waardoor veel slachtoffers vallen. Verwondingen van overige slachtoffers zijn divers. Hieronder vallen o.a. botbreuken, brandwonden, verwondingen als gevolg van rondvliegend glas, beknellingen en gescheurde trommelvliezen. Bij een dergelijke ramp is het hele land betrokken.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	Routering gevaarlijke stoffen
Overige partners	Transporteur: gebruik van veiligheidsnormen

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT 1 RBT 1 NCC
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwen van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	3 compagnies Interregionale bijstand
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	2 GNK Maximaal aantal ambulances vrijmaken Bijstand
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen 23 Strafrechtelijk onderzoek	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 8 actiecentra
Overige partners		Transporteur Defensie: Ondersteuning USAR.NL: Ondersteuning

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 30 Nazorg
Overige partners	Onderzoeksinstellingen: onderzoek naar toedracht en bestrijding

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: De grootte en lange aantasting van het getroffen gebied in combinatie met de aantasting van de infrastructuur en de bevolkingsdichtheid maakt de impact op de territoriale veiligheid ernstig.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld is de impact op de fysieke veiligheid catastrofaal.
Economische veiligheid: Gezien de grootte van de ramp en de daarbij behorende materiële, financiële en gezondheids- en bestrijdingskosten is de impact catastrofaal.
Ecologische Veiligheid: Natuur en milieu worden nauwelijks aangetast, er is beperkte impact op de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien de omvang van de ramp zijn er ernstige gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Er zijn aanzienlijke gevolgen voor de aantasting van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Catastrofale gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt waarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Transport gevaarlijke stoffen (meest waarschijnlijk).
Objecten met een publieksfunctie (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Overstroming Dijkring 14

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
Als gevolg van hevige regenval in het stroomgebied van de Rijn bereikt de waterstand een dusdanig peil dat er sprake is van bedreigend hoogwater. Er vindt een dijkdoorbraak plaats van dijkring 15 en bij Lopik komt stroomt het water de polder en dijkring 14 in. Binnen enkele uren stroomt de polder vol. De waterstand in de rivier daalt snel. Andere doorbraken langs dezelfde rivier vinden niet plaats.

Eerste drie dagen:
Door het bekend worden van de dijkdoorbraak van dijkring 15 wordt op tijd begonnen met evacuatie van bewoners uit het bedreigde gebied in dijkring 14. Het water stijgt geleidelijk. Er wordt geen hoge waterstand bereikt, kelders lopen onder water.

Binnen 12 tot 24 uur is de instroom van water in de polder waar de dijkdoorbraak heeft plaatsgevonden, gestopt. Er wordt gestart met de aanleg van een noodkering om zo snel als mogelijk de leeggelopen watergang weer van water te voorzien. Tevens wordt door middel van het poldergemaal en de inzet van noodbemaling de polder zo snel mogelijk drooggemalen.

Vervolg:
Door de politie is het gebied afgezet. Na de ramp is er materiële schade aan huizen en bedrijven. Bewoners uit het getroffen gebied worden, zover het kan, opgevangen door familie en vrienden. Voor bewoners die deze mogelijkheid niet hebben wordt onderdak op een andere plaats gerealiseerd.

Herstelfase:
De polder zal binnen 2 tot 5 dagen zijn drooggemalen, zodat gestart kan worden met opruim- en herstelwerkzaamheden. Herstel treedt in wanneer het water is afgevoerd en huizen en bedrijven opnieuw zijn opgebouwd of hersteld. De Waterschappen spelen een grote rol in de herstelfase, vanwege het herstellen van de dijk en definitief herstellen van alle waterstaatkundige objecten.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	0
	T2	0
	T3	0
	Dodelijke slachtoffers	5
Overige slachtoffers		550

Toelichting: Aangezien evacuatie op tijd is begonnen zijn er weinig slachtoffers gevallen. Toch zijn er nog 5 slachtoffers verdronken. Het aantal overige slachtoffers zijn de geëvacueerde personen die op opvanglocaties opgevangen moeten worden.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Convenant VRHM – waterschappen; Coördinatieplan Dijkring 14; Regionaal coördinatieplan Dijkring 14
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Waterschappen: Treffen maatregelen conform bestrijdingsplan; aandeel leveren in regionale risico-aanpak. Rijkswaterstaat

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 ROT 1 RBT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 4 Waarschuwen van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	
GHOR	24 Psychosociale zorg	
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 8 Handhaven van rechtsorde	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 8 actiecentra
Overige partners		Waterschappen: Uitvoeren calamiteitenplannen Rijkswaterstaat: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	
Gemeente	3 Voorlichting 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg
Overige partners	Waterschappen: Herstel keringen; restaureren waterstaatkundige objecten Rijkswaterstaat: Uitvoeren calamiteitenplannen

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de grootte van het aangetaste gebied is de impact op de territoriale veiligheid ernstig.
Fysieke veiligheid: Aangezien er een aantal slachtoffers is gevallen is de impact ernstig te noemen.
Economische veiligheid: Gezien de materiële, financiële en bestrijdingskosten zijn er ernstige gevolgen voor de economische veiligheid.
Ecologische Veiligheid: Als gevolg van de overstroming zijn er ook ernstige gevolgen voor de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: De impact op de sociale en politieke stabiliteit is ernstig.
Cultureel Erfgoed: Er is een beperkte impact op de veiligheid van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Zeer ernstig.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Overstroming Dijkring 14 (worst case).
Overstroming Dijkring 15 (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Overstroming Dijkring 14

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Voorafgaand aan een storm wordt verwacht dat een extreme weersomstandigheid volgt, die gevaar oplevert voor de Nederlandse kust ('superstorm'; dijkbreuk). Acht dagen voor de overstroming, ziet het KNMI in het patroon van depressies de eerste aanwijzingen voor een storm met orkaankracht. Er is sprake van een zware (noord)westerstorm in combinatie met zeer hoge zeestanden. Pas twee dagen voor de depressie de kust bereikt is de weersverwachting betrouwbaar genoeg om de waterstands- en golfverwachting langs de kust met voldoende nauwkeurigheid te geven. Pas één dag vantevoren is duidelijk waar de kern van de depressie naar toe gaat. Inderdaad breekt langs de kust de dijk door. Gezien de voorafgaande korte handelingstijd, zijn er geen mogelijkheden tot evacuatie van mens en dier.

Eerste 24 uur:
In de eerste 12 uur na de doorbraak breidt de overstroming zich nog sterk uit. Er is sprake van doorgroeiende brespunten waardoor het water met een hoger tempo naar binnen stroomt. 12 tot 24 uur na de storm komt de eerste hulpverlening op gang. Veel wegen zijn onbegaanbaar geworden en moeten eerst worden vrijgemaakt. Slachtoffers zullen dus zelfredzaam moeten zijn. Er is een grootschalige uitval van vitale infrastructuur tot ver over de regiogrenzen. Niet getroffen gemeenten in de hele regio schalen op om slachtoffers op te kunnen vangen.

Eerste 48 uur:
De storm heeft maximaal 35 uur aangehouden. Na 48 uur staat tot 240 km^2 land onder water zonder kans op uitbreiding. De omvang van het totale gebied is bekend en breid zich niet verder uit.

Eerste week:
Het zeewater kan via de bres in de kering (gat in de dijk) vrij het gebied in- en uitstromen. Er wordt een eerste start gemaakt met het sluiten van deze 'spoelgaten'. Er wordt gewerkt aan het begaanbaar maken van wegen. De evacuatie van mensen en het bergen van slachtoffers is in volle gang.

Herstelfase:
Herstel treedt in wanneer het water is afgevoerd en huizen en bedrijven opnieuw zijn opgebouwd of hersteld. Door de grootte van het gebied en het aantal getroffen personen duurt dit proces jaren.

Slachtofferbeeld:

Status		**Aantal**
Lichamelijke slachtoffers	T1	86.000
	T3	19.000
	Dodelijke slachtoffers	1.500
Overige slachtoffers		380.000

Toelichting: Aangezien direct redding wordt gegeven aan slachtoffers worden deze in categorie T1 geplaatst. De T3-slachtoffers betreffen chronisch zieken als gevolg van posttraumatische stresstoornissen, waar naar schatting 5 tot 10% van de betrokkenen last van krijgt. Overige slachtoffers zijn slachtoffers die huis en haard verloren hebben.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Convenant VRHM – waterschappen; Coördinatieplan Dijkring 14; Regionaal coördinatieplan Dijkring 14
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Waterschappen: Treffen maatregelen conform bestrijdingsplan; aandeel leveren in regionale risico-aanpak. Rijkswaterstaat: Onderhoud kustversterking

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 ROT 1 RBT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwen van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	3 Compagnieën
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	2 GNK Maximaal aantal ambulances vrijmaken
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen	Maximale inzet surveillance eenheden, motorrijders, ME Maximale bijstand
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 9 actiecentra Meerdere opvanglocaties
Overige partners		Waterschappen: Uitvoeren calamiteitenplannen Rijkswaterstaat: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning USAR.NL: Ondersteuning Calamiteitenhospitaal Utrecht

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg
Overige partners	Waterschappen: Herstel keringen; restaureren waterstaatkundige objecten Rijkswaterstaat: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de grootte van de ramp zijn er catastrofale gevolgen voor de territoriale veiligheid
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld zijn er catastrofale gevolgen voor de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de extreme kosten zijn er catastrofale gevolgen voor de economische veiligheid.
Ecologische Veiligheid: Gronden zijn door het zoute water aangetast, er zijn catastrofale gevolgen voor de ecologische veiligheid
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien het aantal betrokkenen zijn er catastrofale gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Aangezien er veel cultureel erfgoed verloren is gegaan zijn er aanzienlijke gevolgen voor cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Catastrofale gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt zeer onwaarschijnlijk geacht. Dit komt eens in de 10.000 jaar voor.

Samenhang met andere scenario's:
Overstroming Dijkring 14 (meest realistisch)
Overstroming Dijkring 15 (meest realistisch en worst case)

Scenario uitwerking: Overstroming Dijkring 15

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
Er is ten hoogte van Lobith (Gelderland) hoog water voorspeld. Twee dagen later zal het hoogwater dijkring 15 bereiken. De hoogwaterverwachting is al vroeg bekend. Gedurende twee dagen zullen inwoners binnen de dijkring worden bedreigd.

Eerste twee dagen:
Er zijn voldoende signalen om de regionale teams bij elkaar te halen. Er wordt opgeschaald naar GRIP 4. Gekozen wordt tot een volledige evacuatie van mensen en dieren gedurende de bedreigde periode. Door middel van een voorlichtingscampagne worden mensen opgeroepen hun spullen te pakken. Grote dieren worden met veewagens naar buitendijkse gebieden gebracht. Veel mensen kunnen zichzelf en familie naar veilig gebied brengen. Niet-zelfredzame personen worden vervoerd naar opvanglocaties. Na verloop van tijd mogen mensen het binnendijkse gebied niet meer in ter voorkoming van criminaliteit. Materiaal t.b.v. rampenbestrijding wordt op hogere gronden geplaatst.

Eerste vier dagen:
Het gebied is geëvacueerd. Er is constante controle op de dijken. De dijk langs de Lek breekt door. De Krimpenerwaard loopt onder water.

Eerste week:
Hulpverleningsdiensten, reddingsbrigades, defensie en andere hulpverleners gaan het gebied in om achterblijvers uit het rampgebied te evacueren en slachtoffers te bergen.

Herstelfase:
Het gebied is zodanig aangetast dat veel huizen onbewoonbaar zijn. Herstel duurt jaren. In andere gebieden zullen huizen gebouwd moeten worden voor slachtoffers van de ramp.

Slachtofferbeeld:

Status		**Aantal**
Lichamelijke slachtoffers	T1	230
	T3	310
	Dodelijke slachtoffers	20
Overige slachtoffers		83.000

Toelichting: Dodelijke slachtoffers zijn gevallen als gevolg van verdrinking. De T1-slachtoffers zijn onderkoeld of hebben andere aandoeningen als gevolg van een dergelijke ramp. Deze slachtoffers worden direct door hulpverleningsdiensten geholpen, er wordt daarom geen onderscheid gemaakt tussen T1 en T2.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	**Hulpvraag**
Multidisciplinair	Convenant VRHM – waterschappen; Rampbestrijdingsplan Dijkring 15
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Waterschappen: Treffen maatregelen conform bestrijdingsplan; aandeel leveren in regionale risico-aanpak. Rijkswaterstaat

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 ROT 1 RBT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwen van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 9 actiecentra Meerdere opvanglocaties
Overige partners		Waterschappen: Uitvoeren calamiteitenplannen Rijkswaterstaat: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	
Gemeente	3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg
Overige partners	Waterschappen: Herstel keringen; restaureren waterstaatkundige objecten Rijkswaterstaat: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de grootte van de ramp zijn er aanzienlijke gevolgen voor de territoriale veiligheid.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld zijn er ernstige gevolgen voor de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de kosten zijn er ernstige gevolgen voor de economische veiligheid.
Ecologische Veiligheid: Gronden zijn door het water aangetast. Landbouw is lange tijd onmogelijk. Er zijn ernstige gevolgen voor de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien het aantal betrokkenen zijn er ernstige gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Aangezien er enig cultureel erfgoed verloren is gegaan zijn de gevolgen beperkt.

Totaalscore impact: Ernstige gevolgen

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Overstroming Dijkring 15 (worst case).
Overstroming Dijkring 14 (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Overstroming Dijkring 15

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Er is ten hoogte van Lobith (Gelderland) hoog water voorspeld. Twee dagen later zal het hoogwater dijkring 15 bereiken. Tegelijkertijd is er een grote storm op komst, die water vanuit zee de rivieren opduwt. Gedurende twee dagen zullen inwoners binnen de dijkring worden bedreigd. Onderstaande gebeurtenissen beginnen bij de voorspelling ten hoogte van Lobith.

Eerste twee dagen:
Er zijn voldoende signalen om de regionale teams bij elkaar te halen. Er wordt opgeschaald naar GRIP 4. Gekozen wordt tot een volledige evacuatie van mensen en dieren gedurende de bedreigde periode. Door middel van een voorlichtingscampagne worden mensen opgeroepen hun spullen te pakken. Grote dieren worden met veewagens naar buitendijkse gebieden gebracht. Veel mensen kunnen zichzelf en familie naar veilig gebied brengen. Niet-zelfredzame personen worden vervoerd naar opvanglocaties. Na verloop van tijd mogen mensen het binnendijkse gebied niet meer in ter voorkoming van criminaliteit. Materiaal t.b.v. rampenbestrijding wordt op hogere gronden geplaatst.

Eerste vier dagen:
Het gebied is geëvacueerd. Er is constante controle op de dijken. De dijk breekt bij Lopik door. De Krimpenerwaard loopt onder water.

Eerste week:
Hulpverleningsdiensten, reddingsbrigades, defensie en andere hulpverleners gaan het gebied in om achterblijvers uit het rampgebied te evacueren en slachtoffers te bergen.

Herstelfase:
Het gebied is zo danig aangetast dat veel huizen onbewoonbaar zijn. Herstel duurt jaren. In andere gebieden zullen huizen gebouwd moeten worden voor slachtoffers van de ramp.

Slachtofferbeeld:

Status		**Aantal**
Lichamelijke slachtoffers	T1	900
	T3	1.000
	Dodelijke slachtoffers	325
Overige slachtoffers		82.000

Toelichting: Dodelijke slachtoffers zijn gevallen als gevolg van verdrinking. De T1-slachtoffers zijn onderkoeld of hebben andere aandoeningen als gevolg van een dergelijke ramp. Deze slachtoffers worden direct door hulpverleningsdiensten geholpen, er wordt daarom geen onderscheid gemaakt tussen T1 en T2.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	**Hulpvraag**
Multidisciplinair	Convenant VRHM – waterschappen; Rampbestrijdingsplan Dijkring 15
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Waterschappen: Treffen maatregelen conform bestrijdingsplan; aandeel leveren in regionale risico-aanpak. Rijkswaterstaat

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 ROT 1 RBT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwen van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	3 Compagnieën
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	2 GNK Maximaal aantal ambulances vrijmaken
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen	Maximale inzet surveillance eenheden, motorrijders, ME Maximale bijstand
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 9 actiecentra Meerdere opvanglocaties
Overige partners		Waterschappen: Uitvoeren calamiteitenplannen Rijkswaterstaat: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning USAR.NL: Ondersteuning

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	
Gemeente	3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang & verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg
Overige partners	Waterschappen: Herstel keringen; restaureren waterstaatkundige objecten Rijkswaterstaat: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de grootte van de ramp zijn de gevolgen voor de territoriale veiligheid ernstig.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld zijn er catastrofale gevolgen voor de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de kosten zijn er zeer ernstige gevolgen voor de economische veiligheid.
Ecologische Veiligheid: Gronden zijn door het water aangetast. Landbouw is lange tijd onmogelijk. Er zijn ernstige gevolgen voor de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien het aantal betrokkenen zijn er zeer ernstige gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Aangezien er cultureel erfgoed verloren zijn de gevolgen aanzienlijk.

Totaalscore impact: Catastrofale gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt zeer onwaarschijnlijk geacht. Dit komt eens in de 2.000 jaar voor.

Samenhang met andere scenario's:
Overstroming Dijkring 15 (meest waarschijnlijk).
Overstroming Dijkring 14 (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Incidenten in tunnels (HSL)

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
De hogesnelheidslijn (HSL) rijdt richting Amsterdam. Twee kilometer voor de Tunnel Groene Hart botst de trein tegen een onbekend voorwerp. Hierdoor heeft de voorkant van de trein aanzienlijke schade opgelopen en de trein gaat in de noodrem. De trein komt tot stilstand in de tunnel. In de trein bevinden zich 245 inzittenden.

Eerste kwartier:
De voorkant van de trein heeft veel schade. De machinist is door de klap bewusteloos geraakt. Inzittenden weten niet wat er is gebeurd en blijven in de trein zitten. In de voorste wagon liggen slachtoffers. De conducteur meldt een TIS 3.2 (trein in botsing met object) bij de meldkamer. De hulpverleningsdiensten rukken uit en zijn binnen het eerste kwartier aanwezig.

Eerste uur:
Er wordt een CoPI ingericht en opgeschaald naar GRIP 3. Inzittenden worden opgevangen door de hulpverleningsdiensten. Er is aandacht vanuit de media en veel vraag naar informatie. Passagiers verlaten onder begeleiding de trein. Inzittenden die uit de trein zijn gekomen worden opgevangen door de hulpverleningsdiensten.

Eerste 4 uur:
Alle inzittenden zijn uit de trein. Inzittenden worden met bussen naar hun bestemming gebracht. Het onderzoek naar de toedracht van het ongeval wordt gestart. De hulpverleningsdiensten schalen af.

Herstelfase:
Tot na afronding van het onderzoek en eventuele veiligheidsmaatregelen wordt de HSL-tunnel niet gebruikt.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	0
	T2	4
	T3	40
	Dodelijke slachtoffers	0
Overige slachtoffers		200

Toelichting:
De T2 slachtoffers betreffen voornamelijk de inzittenden van de eerste wagon, tevens zijn personen die staan of lopen in de gangpaden extra kwetsbaar op het moment van het ongeluk. Onder overige slachtoffers worden de inzittenden verstaan die niet lichamelijk gewond zijn, maar wel betrokken zijn geweest bij het ongeluk.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Rampbestrijdingsplan HSL-Zuid-tunnel HM, beveiligingsconcepten
Brandweer	Opstellen van veiligheidseisen bij aanleg van HSL-Zuid-tunnel
GHOR	Procedure langstransport
Politie	
Gemeente	Vergunningverlening
Overige partners	Prorail: voorbereiding op calamiteiten met HSL VWS: veiligheidseisen stellen aan trein NS HiSpeed: risicocommunicatie

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	4 TS 1 HV 1 OvD 1 HOvD 1 VC 1 COH
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	4 ambulances OvDG
Politie	6 Afzetten en afschermen 19 Gidsen 23 Strafrechtelijk onderzoek	6 Surveillance eenheden 1 KLPD 1 OvD-P
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 30 Nazorg	1 BT 4 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Prorail: OvD-Rail NS HiSpeed

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	30 Nazorg
Overige partners	Prorail NS HiSpeed

<u>Impact van het scenario op vitale belangen:</u>
Territoriale veiligheid: Gezien het tijdelijk verlies van infrastructuur zijn er beperkte gevolgen voor de territoriale veiligheid.
Fysieke veiligheid: De impact op de fysieke veiligheid wordt gezien het aantal slachtoffers ernstig geacht.
Economische veiligheid: Er is een aanzienlijke impact op de economische veiligheid. Naast materiële, gezondheids- en herstelkosten zijn er ook financiële kosten door de stillegging van het traject.
Ecologische Veiligheid: Er zijn geen gevolgen voor natuur en milieu, dit betekent dat er geen impact op de ecologische veiligheid is.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien de politieke beladenheid van de HSL zal er een beperkte impact op de sociale en politieke stabiliteit zijn.
Cultureel Erfgoed: Er is geen impact op cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Ernstige gevolgen.

<u>Waarschijnlijkheid van het scenario:</u>
Dit scenario wordt mogelijk geacht.

<u>Samenhang met andere scenario's:</u>
Incidenten in tunnels (HSL) (worst case).
Treinverkeer (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Incidenten in tunnels (HSL)

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Net na aankomst in de Groene Hart Tunnel ontspoort de hogesnelheidstrein met een snelheid van 160 kilometer per uur. De wagons worden door de kracht tegen de randen van de tunnel gegooid. Hierdoor vervormt en kantelt de complete trein en is de ravage zeer groot.

Eerste kwartier:
Bij de meldkamer wordt een TIS 3.4 (ontsporing waardoor wagenstellen vervormd, gekanteld of gestapeld zijn) gemeld. De hulpverleningsdiensten rijden massaal uit. Bij aankomst van de hulpverleningsdiensten wordt begonnen met verkenning van de tunnel.

Eerste uur:
Er wordt een CoPI ingericht en opgeschaald naar GRIP 3. Hulpverleners maken een start met het opvangen en bevrijden van slachtoffers. Slachtoffers in de middelste gedeeltes van de trein zijn moeilijk te bereiken. Op vooraf bepaalde plaatsen wordt de Geneeskundige Combinatie opgezet. Er is zeer veel media-aandacht en veel vraag naar informatie.

Eerste vier uur:
Het bevrijden van slachtoffers is in volle gang, ambulances rijden af en aan.

Eerste 24 uur:
Na verloop van tijd zijn alle slachtoffers bevrijd. Er wordt begonnen met het bergen van overledenen. De vraag naar informatie is nog steeds zeer groot.

Herstelfase:
De tunnel is lange tijd onbruikbaar. Allereerst moet onderzoek worden gedaan naar de oorzaak. Tevens moet de tunnel te worden opgeruimd en hersteld.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	21
	T2	49
	T3	70
	Dodelijke slachtoffers	30
Overige slachtoffers		225

Toelichting: Het aantal dodelijke slachtoffers is toe te schrijven aan de ernst van de ramp. Het aantal T1-slachtoffers liep gedurende de reddingswerkzaamheden op door de moeilijke bereikbaarheid. Er zijn veel botbreuken, hersenschuddingen en diverse ernstige verwondingen. Onder T3 zijn de slachtoffers geplaatst met kneuzingen, blauwe plekken en schrammen. Het is onwaarschijnlijk uit een dergelijke ramp te komen zonder verwondingen. Onder overige slachtoffers worden de inzittenden verstaan die niet lichamelijk gewond zijn, maar wel betrokken zijn geweest bij het ongeluk.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Rampbestrijdingsplan HSL-Zuid-tunnel HM, beveiligingsconcepten
Brandweer	Opstellen van veiligheidseisen bij aanleg van HSL-tunnel
GHOR	Procedure langstransport
Politie	
Gemeente	Vergunningverlening
Overige partners	Prorail: voorbereiding op calamiteiten met HSL VWS: veiligheidseisen stellen aan trein NS HiSpeed: risicocommunicatie

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	8 TS 2 HV 2 OvD 2 HOvD 1 VC (verbindingscommando-wagen) 1 COH (commando haakarm-bak) 1 Ondersteuningspeloton THV
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	21 ambulances OvDG 1 GNK
Politie	6 Afzetten en afschermen 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen 23 Strafrechtelijk onderzoek	15 Surveillance eenheden 4 KLPD 2 OvD-P
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 30 Nazorg	1 BT 5 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Prorail: OvD-Rail NS HiSpeed

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging 30 Nazorg
Overige partners	Prorail NS HiSpeed

<u>Impact van het scenario op vitale belangen:</u>
Territoriale veiligheid: Gezien het langdurig verlies van infrastructuur zijn er aanzienlijke gevolgen voor de territoriale veiligheid.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld en het aantal zieken personen is de impact op de fysieke veiligheid zeer ernstig.
Economische veiligheid: Er is een ernstige impact op de economische veiligheid. Naast materiële, gezondheids- en herstelkosten zijn er ook financiële kosten door de stillegging van het traject.
Ecologische Veiligheid: Er zijn geen gevolgen voor natuur en milieu, dit betekent dat er geen impact op de ecologische veiligheid is.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien de politieke beladenheid van de HSL en de woede die een dergelijk slachtofferbeeld met zich meebrengt zal er een aanzienlijke impact op de sociale en politieke stabiliteit zijn.
Cultureel Erfgoed: Er geen gevolgen voor verlies van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Ernstige gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt zeer onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Incidenten in tunnels (HSL) (meest waarschijnlijk).
Treinverkeer (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Luchtvaartincidenten

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
Een Boeing 737-800 vertrekt vanaf Amsterdam Airport Schiphol met 155 inzittenden aan boord en krijgt onmiddellijk te maken met motorproblemen. Het vliegtuig is niet in staat om terug te keren naar Amsterdam Airport Schiphol. Het vliegtuig maakt een niet-geplande landing in onbebouwde omgeving, het recreatiegebied Reeuwijkse Hout. Er wordt een spoor van vernieling getrokken van afgebroken en losgetrokken bomen en struikgewas.

Eerste kwartier:
Vanaf de A12 hebben veel automobilisten de crash gezien. Er wordt massaal gebeld en de hulpverlening komt snel op gang. Er wordt opgeschaald naar GRIP 4 en een compagnie wordt opgeroepen. Bijstand van Brandweer Amsterdam Airport Schiphol (AAS) wordt aangevraagd, maar niet geleverd, omdat Schiphol zelf dan dekkingsproblemen krijgt. Doordat het gebied afgelegen ligt is het voor de brandweer moeilijk om dicht bij de rampplek te komen, er kan alleen over fietspaden gereden worden. Verder is het vliegtuig dat in drassige grond ligt alleen voor tractoren, dan wel andere geschikte voertuigen bereikbaar. Wanneer de brandweer arriveert komen de eerste inzittenden uit het vliegtuig. Er is een toeloop van ramptoeristen op de A12. Er is aandacht van de media en vraag om informatie bij de betrokken diensten.

Eerste uur:
Bovenwinds worden gewondennesten ingericht. De slachtoffers worden naar ziekenhuizen gebracht. De politie zorgt voor afzetting van wegen en doorstroming van het verkeer. De media is in grote getallen aanwezig.

Eerste 4 uur:
Alle levende inzittenden zijn uit het vliegtuig gehaald. De gemeente vangt de slachtoffers die niet naar het ziekenhuis hoeven op in een in de buurt gelegen opvanglocatie. Er is veel vraag naar informatie. Onderzoeksteams beginnen met het onderzoek naar de toedracht van het Luchtvaartincident.

Eerste 24 uur:
Het sein veilig wordt gegeven. De onderzoeksteams gaan aan de slag.

Herstelfase:
Er is veel schade aan de natuur. Wrakstukken liggen verspreid over het gebied. Het onderzoek met evaluatie wordt opgeleverd met aanbevelingen.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	30
	T2	65
	T3	25
	Dodelijke slachtoffers	25
Overige slachtoffers		10

Toelichting: Veel slachtoffers hebben te kampen met botbreuken, schaafwonden, hersenschuddingen, kneuzingen en beknellingen. Daarnaast zijn er veel betrokkenen, zoals familieleden van de slachtoffers. Daarnaast staan er ook veel mensen te kijken op de A12.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:
Een luchtvaartincident is een regio-overschrijdende crisis. In de fase risicobeheersing is het moeilijk maatregelen te treffen. Voor wat betreft planvorming wordt dit meegenomen in het rampbestrijdingsplan Vitale transporten infrastructuur. Binnen de regio wordt hier door middel van de voorbereiding op de rampenbestrijding in zijn algemeenheid aandacht aan gegeven door alle disciplines.

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT 1 RBT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 9 Ontsmetten van mens en dier 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	1 Compagnie 1 AGS-adviseur 1 Schuimblusondersteuning
GHOR	12 Preventieve openbare gezondheidszorg 13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	2 GNK Maximaal aantal ambulances vrijmaken
Politie	6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen 23 Strafrechtelijk onderzoek	20 surveillance eenheden 8 motorrijders
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 6 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Defensie: ondersteuning

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	3 Voorlichting 25 Schade 30 Nazorg
Overige partners	Onderzoeksinstellingen: onderzoek

<u>Impact van het scenario op vitale belangen:</u>
Territoriale veiligheid: Gezien de kans dat er niet-Nederlandse inzittenden aan boord zijn, kan er n.a.v. de hulpverlening en/of de uitkomsten van het onderzoek, een verstoring optreden in buitenlandse betrekkingen dan wel het aanzien van Nederland. De impact op de territoriale veiligheid is gezien de duur en grootte van het gebied beperkt. De buitenlandse interesse is groot.
Fysieke veiligheid: Gezien het aantal slachtoffers is de impact ernstig.
Economische veiligheid: Gezien de kosten zal de impact op de economische veiligheid aanzienlijk zijn.

Ecologische Veiligheid: De natuur kan niet eenvoudig worden geschoond, de oppervlakte wordt geschat op maximaal 4 km2. De impact is beperkt.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien de ernst van het ongeval is er sprake van een aanzienlijke verstoring van het dagelijks leven.
Cultureel Erfgoed: Er zijn geen gevolgen voor cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Ernstige gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Gezien de veiligheid van het luchtverkeer wordt dit scenario zeer onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Luchtvaartincidenten (worst case).
Gevaarlijke stoffen transport (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Luchtvaartincidenten

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Een Boeing 747-400 vertrekt vanaf Amsterdam Airport Schiphol met 420 inzittenden en krijgt te maken met motorproblemen. Het vliegtuig is niet in staat om terug te keren naar Amsterdam Airport Schiphol. Het vliegtuig maakt een ongeplande landing in het centrum van Leiden. Over een groot gebied wordt brand veroorzaakt door verspreide kerosine; huizen en objecten worden vernietigd en een deel van de infrastructuur wordt verwoest.

Eerste kwartier:
Media bellen massaal naar de gemeente en hulpverleningsdiensten en vragen om informatie. De gemeenschappelijke meldkamer wordt overspoeld met telefoontjes. Er wordt direct een compagnie naar het rampgebied gestuurd en opgeschaald naar GRIP 4.

Eerste uur:
Er wordt een interregionaal bijstandsverzoek aangevraagd. Via het LOCC wordt de Brandweer Amsterdam Airport Schiphol (AAS) gealarmeerd. Inzittenden die de ramp hebben overleefd komen uit het vliegtuig. Bij aankomst van de eerste TS wordt direct begonnen met het vuurvrij houden van de romp. Slachtoffers worden opgevangen door omstanders en de massaal uitgerukte ambulancediensten. De politie begint met een ruime afzetting van het gebied. De ontruiming van het gebied begint. De bijstand komt op gang. Traumateams zijn onderweg. Aan de situatie is nog weinig veranderd. Reddingswerkers halen overlevenden uit het vliegtuig. De vraag om informatie wordt steeds groter. Op de grond zijn veel slachtoffers gevallen. Het registeren van slachtoffers is in volle gang. Ziekenhuizen tot ver over de Nederlandse grens maken bedden vrij. Op Schiphol worden familie en vrienden van inzittenden opgevangen. Het gemeentelijk beleidsteam (BT) en regionaal operationeel team (ROT) kunnen niet in Leiden opereren. Gouda wordt uitwijklocatie.

Eerste 4 uur:
Onderzoeksteams zijn aangekomen. Vuurhaarden in de omgeving worden geblust. Slachtoffers worden opgevangen door de gemeente in het dichtstbijzijnde opvangcentrum. Alle inzittenden die het vliegtuigongeluk hebben overleefd zijn uit het vliegtuig gehaald. Alle gealarmeerde instanties, bedrijven en de bevolking worden hierover geïnformeerd. Getroffen gebouwen staan op instorten. Het is nog een chaos in de stad. Brandhaarden worden nog geblust en ambulances rijden af en aan. Ziekenhuizen in het buitenland worden ingezet om slachtoffers op te vangen. Defensie start met het opzetten van opvangkampen voor slachtoffers.

Eerste 24 uur:
Door de omvang van het Luchtvaartincident en de daarbij komende problemen (bereikbaarheid, brandhaarden, instortingsgevaar, chaos, grote hulpvraag) duurt het lang voordat het overgedragen kan worden aan onderzoeksinstanties. Mensen die niet naar huis kunnen worden opgevangen bij in de buurt gelegen opvanglocaties.

Herstelfase:
Als de onderzoekers klaar zijn kan er worden begonnen met herstelwerkzaamheden. Er zal nog veel aandacht zijn vanuit de media. Het rampgebied moet geheel worden opgeruimd en opnieuw worden opgebouwd. Het getroffen gedeelte van het centrum zal gedurende lange tijd niet bereikbaar zijn. Bedrijven zijn totaal verwoest en moeten opnieuw worden opgebouwd. De gemeente zorgt voor vervangende woon- en werkruimte. Dit proces duurt jaren.

Slachtofferbeeld:

Status		**Aantal vliegtuig**	**Aantal grond**	**Totaal**
Lichamelijke slachtoffers	T1	100	900	1.000
	T2	20	1.100	1.120
	T3	0	800	800
	Dodelijke slachtoffers	300	650	950
Overige slachtoffers				50.000

Toelichting:
Veel inzittenden zijn omgekomen door de klap waarmee het vliegtuig is neergestort. Bijkomend door de brand(en) die na de crash ontstaan. Op de grond zijn veel slachtoffers gevallen door rondvliegend puin. Onder overige slachtoffers worden de mensen verstaan die de crash van dichtbij hebben meegemaakt, doordat zij bijvoorbeeld in de buurt waar de crash plaatsvond wonen of werken. Daarnaast zijn er zeer veel betrokkenen, zoals familieleden van de slachtoffers.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:
Luchtvaartincident is een regio-overschrijdende crisis. In de fase risicobeheersing is het moeilijk maatregelen te treffen. Voor wat betreft planvorming wordt dit meegenomen in het rampbestrijdingsplan Vitale transporten infrastructuur. Binnen de regio wordt hier door middel van de voorbereiding op de rampenbestrijding aandacht aan gegeven door alle disciplines.

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT 1 RBT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 9 Ontsmetten van mens en dier 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	3 Compagnieën 1 OGS-peleton 4 meeteenheden 1 schuimblusondersteuning
GHOR	12 Preventieve openbare gezondheidszorg 13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	2 GNK Maximaal aantal ambulances vrijmaken
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen 23 Strafrechtelijk onderzoek	100 surveillance eenheden 40 motorrijders 1 peloton ME Maximale bijstand
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 9 actiecentra meerdere opvanglocaties
Overige partners		Defensie: ondersteuning USAR.NL: ondersteuning Calamiteitenhospitaal Utrecht

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg
Overige partners	Onderzoeksinstellingen: onderzoek

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de kans dat er niet-Nederlandse inzittenden aan boord zijn, kan er n.a.v. de hulpverlening en/of de uitkomsten van het onderzoek, een verstoring optreden in buitenlandse betrekkingen dan wel het aanzien van Nederland. De impact op de territoriale veiligheid is gezien de duur en grootte van het gebied ernstig.
Fysieke veiligheid: Gezien het grote aantal slachtoffers is de impact catastrofaal.
Economische veiligheid: Gezien de kosten is de impact catastrofaal.
Ecologische Veiligheid: De ecologische impact zal gezien vervuiling van het water door kerosine aanzienlijk zijn.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien de ernst van de ramp zal een zeer ernstige verstoring van het dagelijks leven optreden.
Cultureel Erfgoed: Gezien de schade aan het historische centrum van Leiden is de impact ernstig.

Totaalscore impact: Catastrofale gevolgen

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt door de veiligheid van het luchtvaartverkeer als zeer onwaarschijnlijk gezien.

Samenhang met andere scenario's:
Luchtvaartincidenten (meest waarschijnlijk).
Transport gevaarlijke stoffen (meest waarschijnlijk en worst case).
Objecten met een publieksfunctie (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Treinverkeer

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
Bij een spoorwegovergang komt een passagierstrein in botsing met een auto.

Eerste kwartier:
Er wordt een TIS 3.2 gemeld (aanrijding met klein voertuig). De meldkamer wordt tevens door getuigen gewaarschuwd. Bij aankomst van de eerste hulpverleners heeft een aantal passagiers de trein al verlaten. De trein is niet ontspoord. De auto is zwaar vervormd en ligt in een greppel. In de trein zijn enkele gewonden. Het slachtoffer in de auto is overleden. De wegen naar het incident worden afgezet en verkeer wordt omgeleid.

Eerste uur:
Slachtoffers worden uit de trein gehaald en vervoerd naar in de buurt gelegen ziekenhuizen. Er wordt een CoPI ingericht en opgeschaald naar GRIP 1. NS Reizigers regelt verder vervoer van passagiers. Bussen komen aan om passagiers naar hun bestemming te brengen. Het treinverkeer in de regio is ontregeld.

Eerste vier uur:
Een onderzoek naar het incident is gestart en afgerond.

Herstelfase:
Herstel treedt in nadat de trein en auto zijn verwijderd, het spoor is gerepareerd en het onderzoek is afgerond. Na verloop van tijd komt het treinverkeer op gang.

Slachtofferbeeld:

Status		**Aantal**
Lichamelijke slachtoffers	T1	0
	T2	2
	T3	20
	Dodelijke slachtoffers	1
Overige slachtoffers		95

Toelichting: Het dodelijke slachtoffer betreft de inzittende van de auto. T2-slachtoffers zijn het gevolg van de klap door botsing met het voertuig. Onder T3-slachtoffers vallen kneuzingen en blauwe plekken als gevolg van stoten en vallen. Overige slachtoffers zijn passagiers die geen verwondingen hebben opgelopen.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	**Hulpvraag**
Multidisciplinair	
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Prorail: onderhoud spoorwegen en overgangen

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	1 Peloton
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening	2 ambulances
Politie	6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 23 Strafrechtelijk onderzoek	3 Surveillance eenheden 1 KLPD
Gemeente		
Overige partners		Prorail: OvD-Rail NS Reizigers: informatievoorziening

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	
Overige partners	Prorail: reparatie spoor en overgang

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Door de beperkte aantasting van de infrastructuur is de impact op de territoriale veiligheid beperkt.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld en het aantal getroffen personen is de impact op de fysieke veiligheid aanzienlijk.
Economische veiligheid: Directe kosten als gevolg van de gebeurtenis zijn beperkt. De impact op de economische veiligheid is beperkt.
Ecologische Veiligheid: Natuur en milieu worden niet aangetast, er is geen impact op de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien de beperkte omvang is er beperkte impact op de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Er zijn geen gevolgen voor verlies van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Aanzienlijke gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt mogelijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Treinverkeer (worst case).
Incidenten in tunnels (HSL) (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Treinverkeer

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Tijdens de spits rijdt een intercity van Amsterdam naar Rotterdam ter hoogte van gemeente Teylingen. Door onbekende oorzaak ontspoort de trein volledig. De trein komt tot stilstand tegen een viaduct. Meerdere wagons schuiven tegen elkaar aan.

Eerste kwartier:
Er wordt een TIS 3.4 gemeld (zeer ernstige ontsporing met slachtoffers). De meldkamer wordt geïnformeerd en de hulpverlening komt op gang. De bovenleidingen worden uitgeschakeld door Prorail. Hierdoor staan treinen op een groot gedeelte van het traject stil. Enkele overlevenden vinden de weg naar buiten. Het rampterrein is een chaos, overal liggen brokstukken en lichamen van overleden passagiers. Er is veel vraag naar informatie. Door de moeilijk bereikbare plaats is het lastig om naar de rampterrein te komen.

Eerste uur:
De hulpverleners komen aan bij het rampterrein en bepalen hun opstellocatie. Ze beginnen met het redden van overlevenden en het stabiliseren van de treinstellen. Veel slachtoffers zijn bekneld. Er wordt een CoPI ingericht en opgeschaald naar GRIP 4. Slachtoffers worden opgevangen door hulpverleners.

Eerste vier uur:
Het treinverkeer is ernstig verstoord, iedereen gaat met de auto. Reddingswerkzaamheden zijn in volle gang. De hulpverlening verloopt moeizaam vanwege het grote aantal beknellingen.

Eerste 24 uur:
Alle overlevenden zijn uit de wagons bevrijd. Het bergen van overledenen is gestart en onderzoeksteams beginnen met onderzoek.

Herstelfase:
De herstelfase duurt lang door de sociale impact dat een dergelijk incident met zich meebrengt.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	100
	T2	50
	T3	70
	Dodelijke slachtoffers	150
Overige slachtoffers		500

Toelichting: Gezien de ernst van het incident is het aantal slachtoffers te verwachten. Onder overige slachtoffers wordt o.a. verstaan ooggetuigen en hulpverleners waarvoor geestelijke bijstand nodig is. Er zijn veel mensen indirect betrokken bij het incident doordat het treinverkeer voor een groot deel ontregeld is.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Planvorming TIS
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Prorail: onderhoud spoorwegen en overgangen

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT 1 RBT 1 NCC
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	2 Compagnieën
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	2 GNK Maximaal aantal ambulances vrijmaken
Politie	6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen 23 Strafrechtelijk onderzoek	15 surveillance eenheden 4 KLPD Maximale bijstand
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 8 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Prorail: stillegging spoornet, herstel spoor, OvD-Rail NS: vervoer van gestrande reizigers Defensie: ondersteuning Calamiteitenhospitaal Utrecht

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	3 Voorlichting 30 Nazorg
Overige partners	Onderzoeksinstellingen: incidentenonderzoek

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Er is een belangrijke infrastructurele verbinding zwaar beschadigd. De impact op de territoriale veiligheid is zeer ernstig.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld en de verwachting dat veel mensen getraumatiseerd zullen zijn is de impact op de fysieke veiligheid zeer ernstig.
Economische veiligheid: Gezien de kosten is de impact zeer ernstig.
Ecologische Veiligheid: Natuur en milieu worden niet aangetast, er is geen impact op de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien de impact op de maatschappij is de impact op sociale en politieke stabiliteit catastrofaal.
Cultureel Erfgoed: Er zijn geen gevolgen voor aantasting van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Catastrofale gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt zeer onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Treinverkeer (meest waarschijnlijk).
Incidenten in tunnels (HSL) (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Hittegolf

Meest waarschijnlijk scenario

Verloop scenario:

Door hitte en droogte in een langere periode drogen gronden, planten en bomen uit. Er ontstaan in de hele regio op meerdere plekken kleine branden (duingebied, bermen en bos). Er ontstaat smog en andersoortige milieuproblemen. Spoorrailsen zetten uit en er ontstaan openbaar vervoersproblemen.

De focus van de hulpverlening ligt op preventieve maatregelen. Door verdroging van de grond is extra alertheid t.a.v. dijken en regionale keringen nodig.

Door de hitte wordt de hulpverlening bemoeilijkt. De brandweer kampt met capaciteitsproblemen.

Herstelfase:

De periode van hitte is ten einde. Het herstel van o.a. dijken neemt langere tijd in beslag. Het openbaar vervoer is weer genormaliseerd.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	0
	T2	0
	T3	0
	Dodelijke slachtoffers	0
Overige slachtoffers		150

Toelichting: Onder overige slachtoffers worden de slachtoffers verstaan die hinder hebben ondervonden van de kleine branden.

Benodigde capaciteit:

Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 18 Waarnemen/meten 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	
GHOR		
Politie	7 Verkeer regelen	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 29 Milieu	
Overige partners		Prorail: herstel spoor NS: vervoer van gestrande reizigers Waterschappen: Uitvoeren calamiteitenplannen

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de oppervlakte is de impact op de territoriale veiligheid aanzienlijk.
Fysieke veiligheid: Er zijn geen slachtoffers gevallen, er is geen impact op de fysieke veiligheid
Economische veiligheid: De kosten voor bestrijding zijn aanzienlijk, de impact op de economische veiligheid is daarmee aanzienlijk.
Ecologische Veiligheid: Door de milieuproblemen is de impact ernstig.
Sociale en Politieke stabiliteit: Door de verstoring van het dagelijks leven is de impact aanzienlijk.
Cultureel Erfgoed: Er is geen aantasting van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Aanzienlijk.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt waarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Hittegolf (worst case).
Regionale keringen (meest waarschijnlijk en worst case).
Treinverkeer (meest waarschijnlijk en worst case).
Paniek in menigten (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Hittegolf

Worst case scenario

Verloop scenario:

Door hitte en droogte in een langere periode drogen gronden, planten en bomen uit. Er ontstaan in de hele regio op meerdere plekken branden (duingebied, bermen en bos). Er ontstaat smog en andersoortige milieuproblemen (blauwalg, vissterfte, verzilting). Spoorrailsen zetten uit en er ontstaan openbaar vervoersproblemen. Mensen, met name ouderen, bezwijken onder de hitte. Er ontstaan problemen met drinkwater- en bluswatervoorzieningen. Land- en tuinbouw kampen met watertekorten.

De focus van de hulpverlening ligt op preventieve maatregelen. Door verdroging van de grond is extra alertheid t.a.v. dijken en regionale keringen nodig.

Door de hitte wordt de hulpverlening bemoeilijkt. De brandweer kampt met capaciteitsproblemen.

Herstelfase:

De periode van hitte is ten einde. Het herstel van o.a. dijken neemt langere tijd in beslag. Het openbaar vervoer is weer genormaliseerd.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	100
	T2	0
	T3	0
	Dodelijke slachtoffers	35
Overige slachtoffers		200

Toelichting: Door uitdroging zijn veel mensen met uitdrogingsverschijnselen in het ziekenhuis opgenomen. Door de aanhoudende hitte is er sprake van een verhoogde vroegtijdige sterfte van met name oudere mensen. Onder overige slachtoffers worden de slachtoffers verstaan die hinder hebben ondervonden van de branden.

Benodigde capaciteit:

Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	
Brandweer	Aangepaste inzetprocedures i.v.m. bluswatercapaciteit
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Waterschappen: calamiteitenplan

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 18 Waarnemen/meten 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	
GHOR		
Politie	7 Verkeer regelen	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 29 Milieu	
Overige partners		Prorail: herstel spoor NS: vervoer van gestrande reizigers Waterschappen: Uitvoeren calamiteitenplannen

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de oppervlakte is de impact op de territoriale veiligheid ernstig.
Fysieke veiligheid: De impact op de fysieke veiligheid is zeer ernstig.
Economische veiligheid: De kosten voor bestrijding zijn zeer ernstig, de impact op de economische veiligheid is daarmee zeer ernstig.
Ecologische Veiligheid: Door de milieuproblemen is de impact catastrofaal.
Sociale en Politieke stabiliteit: Door de verstoring van het dagelijks leven is de impact ernstig.
Cultureel Erfgoed: Er is geen aantasting van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Zeer ernstig.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt zeer onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Hittegolf (meest waarschijnlijk).
Regionale keringen (meest waarschijnlijk en worst case).
Treinverkeer (meest waarschijnlijk en worst case).
Paniek in menigten (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Objecten met een publieksfunctie

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
In het centrum van de stad ligt een bioscoop, met daarboven enkele woningen. Op een zaterdagmiddag zijn in de bioscoop 180 personen aanwezig waarvan 108 kinderen. In de technische ruimte is brand ontstaan. Door middel van een OMS wordt de brandweer snel gealarmeerd.

Eerste kwartier:
Twee personeelsleden (BHV'ers) proberen de brand te blussen en personen te redden. Een groot deel van de bezoekers vluchten via de deur waardoor ze naar binnen zijn gekomen. Door de paniek is een aantal kinderen onder de voet gelopen. Veel kinderen zijn erg geschrokken. De brandweer komt ter plaatse en begint met bluswerkzaamheden.

Eerste uur:
De brand heeft zich ontwikkeld tot een grote brand en GRIP 2 wordt afgekondigd. De bovengelegen woningen worden door de politie ontruimd en de omgeving wordt afgezet. De media komt ter plaatse en vraagt om informatie. De bewoners van bovengelegen woningen en bioscoopbezoekers zijn opgevangen in de opvanglocatie.

Eerste 4 uur:
De brand is geblust. Er is veel schade aan het pand en sommige bezoekers hebben hun bezittingen in paniek achtergelaten. De gemeente is begonnen met het registreren van bewoners en bezoekers. De hulpverleningsdiensten schalen af en de media gaat weg.

Herstelfase:
Bovengelegen woningen zijn tijdelijk onbewoonbaar, de gemeente zorgt voor vervangende woonruimte. De bioscoop is voor lange tijd gesloten. De oorzaak van de brand wordt onderzocht.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	3
	T2	7
	T3	15
	Dodelijke slachtoffers	0
Overige slachtoffers		155

Toelichting: De 3 T1-slachtoffers zijn toegeschreven aan personen die te dicht bij de vuurhaard zijn geweest. T2- en T3-slachtoffers zijn ontstaan door verdrukking en onder de voet lopen tijdens het verlaten van het pand. Onder overige slachtoffers worden andere bezoekers van de bioscoop verstaan.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	
Brandweer	Opstellen veiligheidseisen in het kader van bouwbesluit en gebruiksbesluit
GHOR	
Politie	
Gemeente	Vergunningverlening in het kader van bouwbesluit en gebruiksbesluit
Overige partners	Eigenaar bioscoop: uitvoeren veiligheidseisen

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	1 Peloton
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	1 GNK 3 ambulances
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 23 Strafrechtelijk onderzoek	6 surveillance eenheden
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 22 Voorzien in primair levensbehoeften 25 Schade 30 Nazorg	1 BT 5 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Eigenaar bioscoop: BHV

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	25 Schade 30 Nazorg
Overige partners	

<u>Impact van het scenario op vitale belangen:</u>
Territoriale veiligheid: Er is beperkte impact op de territoriale veiligheid.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld is er een aanzienlijk impact op de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Er is een beperkte impact op de materiële en financiële schade.
Ecologische Veiligheid: Er is geen sprake van aantasting van natuur of milieu.
Sociale en Politieke stabiliteit: De impact op de sociale en politieke stabiliteit is aanzienlijk.
Cultureel erfgoed: Er zijn geen gevolgen voor cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Aanzienlijk.

<u>Waarschijnlijkheid van het scenario:</u>
Dit scenario wordt waarschijnlijk geacht.

<u>Samenhang met andere scenario's:</u>
Objecten met een publieksfunctie (worst case).
Paniek in menigten (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Objecten met een publieksfunctie

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Het is koopavond, donker en druk op straat. In de Pieterskerk in Leiden vindt een concert plaats waar veel oudere mensen op af zijn gekomen. Er bevinden zich 1.500 personen in de kerk. Plotseling stort een deel van de kerk in.

Eerste kwartier:
Er breekt paniek uit. Veel slachtoffers zijn direct overleden of zitten bekneld. Bezoekers die niet bekneld zitten begeven zich naar de (nood)uitgangen. Door de paniek worden mensen onder de voet gelopen. Het incident wordt snel gemeld, vanwege de grote drukte kampt de hulpverlening met verminderde bereikbaarheid. Het gebouw is nog steeds instabiel waardoor hulpverleners niet naar binnen kunnen.

Eerste uur:
Er wordt een CoPI ingericht en opgeschaald naar GRIP 3. Tientallen personen hebben ademhalingsproblemen door stof, zijn gevallen (immobilisatie) en krijgen hartproblemen. Buiten de kerk ontstaan spontane gewondennesten. Een groot deel van de mensen zit vast in de kerk. Omstanders proberen naar binnen te gaan om mensen te redden. Er bevinden zich nog zeker 800 mensen in de kerk, waarvan een klein gedeelte bereikbaar is. Mede door de grote media-aandacht komen veel verzoeken om informatie binnen. De politie zorgt voor doorstroming van het hulpverleningsverkeer.

Eerste 4 uur:
Na vijf kwartier stort de kerk verder in. De mensen die zich nog in de kerk bevinden, komen er niet uit. Gewonden worden verplaatst naar de geneeskundige combinatie. Het publiek wordt op afstand gehouden. Er is nog steeds veel media-aandacht. Er wordt begonnen met het stabiliseren van de kerk.

Eerste 24 uur:
De slachtoffers worden geregistreerd. De omgeving is afgezet met hekken en publiek wordt op afstand gehouden. De pers wordt begeleid. Er is een toestroom van mensen naar de ramplocatie. Na stabilisatie van de kerk kunnen hulpverleners naar binnen om mensen te redden.

Herstelfase:
De hulpverleningsdiensten zijn volledig afgeschaald. Slachtoffers worden geborgd. Het onderzoek naar de oorzaak van de crisis loopt door. Het duurt nog jaren voordat de herstelfase is voltooit.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	220
	T2	180
	T3	250
	Dodelijke slachtoffers	500
Overige slachtoffers		350

Toelichting: Het grote aantal slachtoffers is toe te wijzen aan het lage waarnemingsvermogen en de lage zelfredzaamheid van het voornamelijk oudere publiek. Verwondingen ontstaan door ten val komen, verdrukt worden of onder de voet gelopen worden.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	
Brandweer	Opstellen veiligheidseisen in het kader van bouwbesluit en gebruiksbesluit
GHOR	
Politie	
Gemeente	Vergunningverlening in het kader van bouwbesluit en gebruiksbesluit
Overige partners	Organisator: uitvoeren veiligheidseisen

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	1 Compagnie
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	2 GNK Maximaal aantal ambulances vrijmaken Bijstand
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen 23 Strafrechtelijk onderzoek	20 surveillance eenheden Bijstand
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 22 Voorzien in primair levensbehoeften 25 Schade 30 Nazorg	1 BT 6 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Organisator: 1 Calamiteitencoördinator USAR.NL

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek
Gemeente	3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging

	25 Schade 30 Nazorg
Overige partners	

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de omvang van het rampterrein is er een beperkte impact op de territoriale veiligheid.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld is er een catastrofale impact op de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de materiële, financiële, gezondheids- en bestrijdingskosten zijn er aanzienlijke gevolgen voor de economische veiligheid.
Ecologische Veiligheid: Er is geen impact op natuur en milieu.
Sociale en politieke stabiliteit: De impact op de sociale en politieke stabiliteit is aanzienlijk.
Cultureel erfgoed: Gezien de cultuurhistorische waarde van de kerk is sprake van zeer ernstige gevolgen voor cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Zeer ernstig.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt zeer onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Objecten met een publieksfunctie (meest waarschijnlijk).
Paniek in menigten (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Paniek in menigten

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
Tijdens een optreden van een populaire dj met een publiek van 7.500 personen slaat het weer om. Mensen worden nat en krijgen het koud. De dichtstbijzijnde opvanglocatie is op 10 minuten rijden.

Eerste kwartier:
Via de politie krijgt de meldkamer melding van de gebeurtenis en waarschuwt de betrokken hulpverleningsdiensten. Het publiek blijft rustig en volgt aanwijzingen van hulpverleners op. Doordat veel publiek tegelijk naar huis gaat is er veel verkeersdrukte. Verkeersregelaars en de politie zorgen voor een goede verkeersdoorstroming, er ontstaat echter wel grootschalige vertraging.

Eerste uur:
Er wordt een CoPI ingericht en het evenement wordt officieel ten einde gebracht. Er wordt opgeschaald naar GRIP 1. Mensen worden opgevangen in nabijgelegen opvanglocaties. Door de kou zijn een aantal bezoekers onderkoeld geraakt. Op de opvanglocaties wordt warme kleding uitgedeeld. Na registratie kunnen mensen naar huis.

Herstelfase:
Na verloop van tijd zijn alle mensen huiswaarts gekeerd.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	5
	T2	10
	T3	100
	Dodelijke slachtoffers	0
Overige slachtoffers		2.350

Toelichting: Een aantal personen zijn zo ernstig onderkoeld geraakt dat zij met spoed naar het ziekenhuis zijn gebracht. Onder T3-slachtoffers zijn veel mensen die het erg koud hebben en snel warmte nodig hebben. Onder overige slachtoffers worden bezoekers van het evenement verstaan.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Voorbereiding op evenementen Advisering t.a.v. evenementenvergunning
Brandweer	Opstellen veiligheidseisen conform bouwbesluit
GHOR	Advisering
Politie	Advisering/informatie, handhaving en toezicht
Gemeente	Evenementenvergunning APV, handhaving en toezicht
Overige partners	Organisator: EHBO, voldoen aan veiligheidseisen Inrichten evenemententerrein

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI
Brandweer	21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 27 Verbindingen	2 TS
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening	2 GNK 6 ambulances
Politie	7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 19 Gidsen	15 surveillance eenheden
Gemeente	1b Interne alarmering 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers	1 KT 4 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Organisator: EHBO

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Er is een beperkte impact op de territoriale veiligheid.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld is de impact op de fysieke veiligheid aanzienlijk.
Economische veiligheid: De kosten voor bestrijding, gezondheids- en financiële schade zijn beperkt. De impact op de economische veiligheid is beperkt.
Ecologische Veiligheid: Er is geen gevaar voor de ecologische veiligheid.
Sociale en politieke stabiliteit: Er is sprake van beperkte gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Er geen gevaar voor cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Aanzienlijk.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt mogelijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Paniek in menigten (worst case).
Objecten met een publieksfunctie (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Paniek in menigten

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Tijdens de druk bezochte kermis in Gouda valt door technische redenen een reuzenrad om. Het gevaarte komt terecht in het publiek en valt over andere attracties. Het aantal bezoekers bedraagt op dat moment 10.000 mensen.

Eerste kwartier:
De meldkamer wordt gewaarschuwd en de hulpverlening komt op gang. Aanwezige hulpverleners en omstanders zijn bezig slachtoffers te redden. Er zitten veel slachtoffers bekneld tussen de stalen constructies. Bezoekers van het evenement kunnen het terrein moeilijk verlaten.

Eerste uur:
Er wordt een CoPI ingericht en opgeschaald naar GRIP 3. Veel publiek kijkt toe en er wordt overgegaan tot afzetting van het rampgebied. Ambulances rijden af en aan, maar door de drukte wordt de hulpverlening bemoeilijkt. Er wordt getracht publiek op afstand te houden, het is echter zo druk dat mensen elkaar verdrukken. Er is behoefte aan informatie en de media is aanwezig.

Eerste vier uur:
Het publiek wil niet op afstand blijven en de ME wordt ingeschakeld om de massa in beweging te krijgen. Slachtoffers die de ramp hebben overleefd worden opgevangen in een in de buurt gelegen opvanglocatie, ze worden direct geregistreerd. Er liggen nog veel mensen bekneld onder de constructie. Doordat de constructie zo zwaar is wordt de hulpverlening bemoeilijkt. Met hekken wordt het terrein afgezet. Doordat er weinig te zien is gaan sommige toeschouwers weg, er is echter ook een grote toestroom van ‘ramptoeristen’. Wegen van en naar ziekenhuizen zijn afgezet, waardoor de lokale verkeersdoorstroming een chaos is. De politie wordt vooral ingezet voor het op afstand houden van ‘ramptoeristen’ en verkeerscirculatie.

Eerste 24 uur:
Het reuzenrad wordt opgetild om slachtoffers onder de constructie vandaan te krijgen. Als alle slachtoffers zijn gered kan het strafrechtelijk onderzoek beginnen. Er komen minder toeschouwers op de ramp af. Lokaal is het verkeer nog een chaos.

Herstelfase:
Herstel treedt in wanneer alles is opgeruimd en (strafrechtelijk) onderzoek is verricht.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	60
	T2	40
	T3	60
	Dodelijke slachtoffers	30
Overige slachtoffers		1.300

Toelichting: Dodelijke slachtoffers zijn gevallen door verplettering, beknelling en rondvliegende brokstukken. T1- en T2-slachtoffers vallen door dezelfde omstandigheden. T3-slachtoffers zijn gevallen door rondvliegende brokstukken en verdrukking. De overige slachtoffers betreffen de personen die het ongeval hebben zien gebeuren of bij het evenement aanwezig waren.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Voorbereiding op evenementen/evenementenbeleid Advisering t.a.v. evenementenvergunning Schouwen evenemententerrein
Brandweer	Opstellen veiligheidseisen conform bouwbesluit
GHOR	Advisering
Politie	Advisering/informatie, handhaving en toezicht
Gemeente	Evenementenvergunning APV, handhaving en toezicht
Overige partners	Organisator: EHBO, voldoen aan veiligheidseisen Inrichten evenemententerrein

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	2 Compagnieën
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	2 GNK Maximaal aantal ambulances vrijmaken
Politie	5 Ontruimen en evacueren 6 Afzetten en afschermen 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 16 Identificatie van overledenen 19 Gidsen 23 Strafrechtelijk onderzoek	12 surveillance eenheden
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 17 Uitvaartverzorging 25 Schade 30 Nazorg	1 BT 6 actiecentra 1 opvanglocatie Bouw- en woningtoezicht
Overige partners		Organisator: EHBO, beveiliging Milieudienst Arbeidsinspectie USAR.NL

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	23 Strafrechtelijk onderzoek

Gemeente	3 Voorlichting 17 Uitvaartverzorging 25 Schade 30 Nazorg Bouw- en woningtoezicht
Overige partners	

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de oppervlakte van het getroffen gebied is de impact op de territoriale veiligheid beperkt.
Fysieke veiligheid: Gezien het slachtofferbeeld is de impact op de fysieke veiligheid ernstig.
Economische veiligheid: De kosten voor bestrijding, gezondheids- en financiële schade zijn aanzienlijk.
Ecologische Veiligheid: Natuur en milieu worden niet aangetast, er is geen gevaar voor de ecologische veiligheid.
Sociale en Politieke stabiliteit: Er zijn ernstige gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Er geen gevaar voor aantasting van cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Ernstige gevolgen.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt zeer onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Paniek in menigten (meest waarschijnlijk).
Objecten met een publieksfunctie (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Regionale keringen

Meest waarschijnlijk scenario

Begin gebeurtenis:
Na een tijd van droogte breekt het oostelijke deel van de regionale kering 'Enkele Wiricke' (boezemwaterkering) door tussen Nieuwerbrug en Bodegraven. Het water stroomt de polder in en boerderijen komen onder water te staan.

Eerste kwartier:
Er wordt melding gemaakt van een dijkdoorbraak bij de meldkamer. De hulpverlening komt op gang. Bij aankomst is er al veel water de polder ingelopen.

Eerste uur:
Er wordt een CoPI ingericht en opgeschaald naar GRIP 3. Mensen en dieren worden geëvacueerd. De politie evacueert zorgt voor de doorgang van hulpverleningsvoertuigen. Benodigd materieel om de dijk te dichten wordt aangevraagd. Een opvangcentrum in de buurt vangt getroffen bewoners op.

Eerste vier uur:
Er stroomt nog steeds veel water de polder in, steeds meer huizen en bedrijven worden bedreigd. Het aangevraagde materieel is aangekomen en men begint met het dichten van de dijk.

Eerste 24 uur:
Nooddammen zijn geplaatst, er staat veel water in de polder. Huizen en bedrijven hebben schade opgelopen. Er wordt begonnen met het wegpompen van het water uit de polder.

Herstelfase:
Herstel treedt in wanneer het water is weggepompt en schade is hersteld.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	0
	T2	0
	T3	0
	Dodelijke slachtoffers	0
Overige slachtoffers		600

Toelichting: Het water is niet veel hoger gekomen dan 50 cm. De overige slachtoffers betreffen alle bewoners van het gebied.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Waterschappen: Onderhoud keringen, calamiteitenplannen

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking	

	18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	
Politie	5 Ontruimen en evacueren 7 Verkeer regelen	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 7 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Waterschappen: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning

Nazorg:

Discipline	**Hulpvraag**
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	
Gemeente	22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg
Overige partners	Waterschappen: Herstel kering

<u>Impact van het scenario op vitale belangen:</u>
Territoriale veiligheid: De impact op de territoriale veiligheid is beperkt.
Fysieke veiligheid: Aangezien er geen slachtoffers zijn gevallen is er geen impact op de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de materiële, financiële, gezondheids- en bestrijdingskosten zijn er aanzienlijke gevolgen voor de economische veiligheid.
Ecologische Veiligheid: De impact op de ecologische veiligheid is aanzienlijk.
Sociale en Politieke stabiliteit: Gezien het aantal betrokkenen zijn er beperkte gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Er geen gevaar voor cultureel erfgoed.

Totaalscore impact: Aanzienlijk.

<u>Waarschijnlijkheid van het scenario:</u>
Dit scenario wordt onwaarschijnlijk geacht.

<u>Samenhang met andere scenario's:</u>
Regionale keringen (worst case).
Overstroming Dijkring 14 (meest waarschijnlijk en worst case).
Overstroming Dijkring 15 (meest waarschijnlijk en worst case).
Hittegolf (meest waarschijnlijk en worst case).

Scenario uitwerking: Regionale keringen

Worst case scenario

Begin gebeurtenis:
Na een tijd van droogte breekt een deel van een regionale kering door. Het water stroomt een dorp in en veel huizen en bedrijven komen onder water te staan.

Eerste kwartier:
Er wordt melding gemaakt van een dijkdoorbraak bij de meldkamer. De hulpverlening komt op gang. Bij aankomst is er al veel water het dorp ingelopen.

Eerste uur:
Er wordt een CoPI ingericht en opgeschaald naar GRIP 3. De politie evacueert bewoners van het getroffen dorp. Benodigd materieel om de dijk te dichten wordt aangevraagd. Een opvangcentrum buiten het getroffen gebied vangt getroffen bewoners op. Het verkeer in de regio is een chaos.

Eerste vier uur:
Er stroomt nog steeds veel water het dorp binnen, steeds meer huizen en bedrijven staan in het water.

Eerste 3 dagen:
Nooddammen zijn na 3 dagen geplaatst. Huizen en bedrijven hebben veel schade opgelopen. Er wordt begonnen met het wegpompen van het water uit het getroffen gebied.

Herstelfase:
Herstel treedt in wanneer het water is weggepompt en schade is hersteld.

Slachtofferbeeld:

Status		Aantal
Lichamelijke slachtoffers	T1	3
	T2	1
	T3	6
	Dodelijke slachtoffers	0
Overige slachtoffers		8.000

Toelichting: Slachtoffers zijn te verwachten door het plotselinge water in een dichtbevolkt gebied. Overige slachtoffers betreffen bewoners van het getroffen gebied.

Benodigde capaciteit:
Risicobeheersing:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	
Brandweer	
GHOR	
Politie	
Gemeente	
Overige partners	Waterschappen: onderhoud keringen, calamiteitenplannen

Incidentbestrijding:

Discipline	Deelprocessen	Hulpvraag
Multidisciplinair		1 CoPI 1 ROT
Brandweer	1a Alarmering bestuur en uitvoerenden 2 Bron- en effectbestrijding 4 Waarschuwing van de bevolking 18 Waarnemen/meten 20 Toegankelijk, begaanbaar maken en opruimen 21 Verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel 26 Operationeel basisplan 27 Verbindingen 28 Rampterrein (gebiedsaanwijzing)	
GHOR	13 Geneeskundige hulpverlening 24 Psychosociale zorg	
Politie	5 Ontruimen en evacueren 7 Verkeer regelen 8 Handhaven van rechtsorde 19 Gidsen	
Gemeente	1b Interne alarmering 3 Voorlichting 11 Inzamelen besmette waren 14 Opvang en verzorgen 15 Registreren van slachtoffers 22 Voorzien in primaire levensbehoeften 25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg	1 BT 8 actiecentra 1 opvanglocatie
Overige partners		Waterschappen: Uitvoeren calamiteitenplannen Defensie: Ondersteuning

Nazorg:

Discipline	Hulpvraag
Multidisciplinair	Evaluatie en onderzoek
Brandweer	
GHOR	24 Psychosociale zorg
Politie	
Gemeente	25 Schade 29 Milieu 30 Nazorg
Overige partners	Waterschappen: Herstel kering.

Impact van het scenario op vitale belangen:
Territoriale veiligheid: Gezien de grootte van het getroffen gebied en de duur van de ramp is de impact op de territoriale veiligheid aanzienlijk.
Fysieke veiligheid: Gezien het lage aantal slachtoffers is er een beperkte impact op de fysieke veiligheid.
Economische veiligheid: Gezien de materiële, financiële, gezondheids- en bestrijdingskosten zijn er ernstige gevolgen voor de economische veiligheid.
Ecologische Veiligheid: Flora en fauna zijn ernstig aangetast.
Sociale en Politieke stabiliteit: Er zijn aanzienlijke gevolgen voor de sociale en politieke stabiliteit.
Cultureel Erfgoed: Er is geen impact op de veiligheid van cultuur erfgoed.

Totaalscore impact: Ernstig.

Waarschijnlijkheid van het scenario:
Dit scenario wordt zeer onwaarschijnlijk geacht.

Samenhang met andere scenario's:
Regionale keringen (meest waarschijnlijk).
Overstroming Dijkring 14 (meest waarschijnlijk en worst case).
Overstroming Dijkring 15 (meest waarschijnlijk en worst case).
Hittegolf (meest waarschijnlijk en worst case).

Bijlage 8 Begrippenlijst

BT: Beleidsteam
Het door de burgemeester samengestelde orgaan dat hem bij het voeren van het opperbevel over de rampbestrijding bijstaat. Het team bestaat, afgezien van de burgemeester, uit de gemeentesecretaris, het hoofd Voorlichting, de Medewerker Openbare Veiligheid en vertegenwoordigers van politie, brandweer en GHOR.

Bijstand
Aanvullend potentieel van buiten de eigen dienst, aangevraagd door het bevoegd gezag.

Bron- en effectbestrijding
Alle te verrichten activiteiten ter directe bestrijding en stabilisatie van een incident en het terugdringen van gevaar.

Compagnie
8 brandweereenheden.

Coördinatie
De onderlinge afstemming van informatie, adviezen, verantwoordelijkheden of taken teneinde een doeltreffende besluitvorming of uitvoering te bevorderen.

Coördinerend burgemeester
De burgemeester die bij een gemeentegrensoverschrijdend incident verantwoordelijk is voor de bestuurlijke afstemming en coördinatie.

CoPI (Commando Plaats Incident)
Wanneer GRIP-1 in werking wordt gesteld wordt het Commando Plaats Incident (CoPI) opgestart. Het CoPI kent éénhoofdige leiding in de persoon van de leider CoPI. Dit is de hoofdofficier van dienst brandweer (HOvD), tenzij in onderling overleg anders wordt bepaald. Het CoPI is in het algemeen belast met de coördinatie tussen en de aansturing van de operationele diensten op de plaats van het incident.

CRAS (Centraal Registratiebureau Afhandeling Schade)
Een taakgroep van schade-experts die zich door actief en passief informatie vergaren richt op het op een centrale plaats verkrijgen van een totaaloverzicht van ontstane schade.

CRIB (Centraal Registratie- en Informatie Bureau)
Het bureau dat gegevens verzamelt omtrent doden, gewonden, vermisten en verplaatste personen, deze gegevens registreert en op aanwijzingen van het bevoegd gezag aan belanghebbenden versterkt.

Crisis
Een ernstige verstoring van de basisstructuren dan wel aantasting van fundamentele waarden en normen van het maatschappelijk systeem.

Crisisbeheersing
Acties die leiden tot een beheersing van een crisis waarbij de bescherming van vitale maatschappelijke belangen centraal staat.

Evacuatie
Evacuatie betreft het op last van de overheid (al dan niet gedwongen en meestal onder begeleiding) verplaatsen van groepen personen en/of dieren. Onder evacuatie wordt ook begrepen de registratie, (vervoers)begeleiding, opneming, verzorging, (voorbereiding van) terugkeer van (groepen) personen naar hun woning en nazorg. Bij een evacuatie is in het algemeen sprake van (langdurige) massale gebiedsontruiming. Indien nodig kan dit expliciet worden afgedwongen.

GNK (Geneeskundige combinatie)
Een GNK is een groep professionele en vrijwillige hulpverleners en hun hulpmiddelen die ingezet kan worden wanneer bij een ramp of groot ongeval de reguliere medische hulpverlening ontoereikend is. Een GNK bestaat uit een SIGMA-team, ambulanceteams en een MMT (medisch mobiel team).

GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure)
GRIP is in Nederland een landelijke afspraak over de opschaling van incident- en rampenbestrijding. Hieronder zijn de verschillende fases beschreven.

GRIP 1 - Bronproblemen
Er is een brongebied waar zich een groter incident heeft afgespeeld. Van alle operationele diensten zijn meer mensen en middelen nodig. De inzet gaat langere tijd duren. De burgemeester van de betreffende gemeente wordt op de hoogte gesteld.

GRIP 2 - Bron en effectproblemen
Er is een brongebied waar zich een groter incident heeft afgespeeld, er is ook een effectgebied (van beperkte omvang). Ook bij deze fase zijn er van alle operationele diensten meer mensen en middelen nodig. De inzet gaat nog meer tijd kosten. De burgemeester van de betreffende gemeente wordt op de hoogte gesteld.

GRIP 3 - Gevolgen in één gemeente
Er is een brongebied waar zich een groter incident heeft afgespeeld, de bevolking van (een deel van) een gemeente ondervindt effecten. De burgemeester van de betreffende gemeente neemt het opperbevel op zich en activeert een deel van het gemeentelijk apparaat.

GRIP 4 - Gevolgen in meer dan één gemeenten
Er is een brongebied waar zich een groter incident heeft afgespeeld, er is ook een effectgebied waar de bevolking van meerdere gemeenten in valt. De burgemeesters van de betreffende gemeenten houden het opperbevel in hun eigen gemeente, maar vragen een coördinerend burgemeester mee te helpen de schaarse middelen te verdelen.

Hulpverleningsgebied
Dat deel van het rampterrein waarop de hulpverlening zich concentreert, omdat daar sprake is van waarneembare of te verwachten schade aan de gezondheid van grote aantallen personen of grote materiële belangen.

HOVD (Hoofdofficier van Dienst)
De HOVD is verantwoordelijk voor de incidentbestrijding tijdens rampen en zware ongevallen.

(ISOR) Invoer Systeem Overige Ramptypen
Database waar gemeenten, milieudiensten en provincie gegevens over kwetsbare objecten en andere objecten, exclusief bedrijven met gevaarlijke stoffen, invoeren.

OGS (Ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen)
Eenheid gespecialiseerd in het bestrijden van incidenten met gevaarlijke stoffen.

Opschaling
Opschalen is het proces van veranderen van het functioneren van het bestuur, de operationele en gemeentelijke diensten vanuit de dagelijkse situatie naar één (regionale) organisatie, waarmee een zwaar ongeval of ramp multidisciplinair wordt bestreden.

Opvangcentrum
De plaats waar niet-gewonden en (behandelde) lichtgewonden worden ondergebracht in afwachting van de mogelijkheid tot terugkeer naar de eigen woongelegenheid of onderbrenging elders.

OVD (Officier van Dienst)
De OVD is verantwoordelijk voor de reguliere incidentbestrijding in de Veiligheidsregio Hollands Midden.

Peloton
4 brandweereenheden.

PSHOR (Psychologische hulpverlening bij ongevallen en rampen)
Richt zich op al die hulpverlening die gericht is op het beperken van psychosociale klachten.

Ramp of zwaar ongeval
Een gebeurtenis:
1. waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad, en
2. waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Rampenbestrijding
Het geheel van overheidsmaatregelen ter bescherming van de bevolking en gericht op de beperking of verzachting van de gevolgen van rampen en zware ongevallen.

Rampgebied of rampterrein
Het door de opperbevelhebber aangewezen gedeelte van een gemeente waarbinnen bijzondere regimes gelden ten aanzien van de handhaving en het herstel van openbare veiligheid en openbare orde.

RBT (Regionaal beleidsteam)
Het door de coördinerend burgemeester samengestelde orgaan dat hem bij de bestuurlijke coördinatie tijdens het zware ongeval of de ramp bijstaat.

RCC (Regionaal Coördinatie Centrum)
Hier komen bestuurlijke en operationele informatiestromen rond de ramp of het zware ongeval binnen en bevinden zich de communicatieve en materiële voorzieningen. Het wordt bemand door de operationele leider met het Regionaal Operationeel Team. Bij een GRIP-4-situatie komt ook het Regionaal Beleidsteam hier bijeen. In de regio Hollands Midden is het Regionaal Coördinatiecentrum gevestigd aan de Rooseveltstraat 4a in Leiden.

ROT (Regionaal Operationeel Team)
Het Regionaal Operationeel Team is een team dat op tactisch niveau leiding geeft aan de inzet.

RRGS (Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen)
Database waar gemeenten, milieudiensten en provincie gegevens over bedrijven met gevaarlijke stoffen invoeren. Het gaat hier om de vergunde situaties.

SIGMA (Snel Inzetbare Groep ter Medische Assistentie)
De SIGMA bestaat uit 8 vrijwilligers van bij voorkeur het Rode Kruis of anders EHBO-verenigingen, waaronder een leider en een chauffeur, die de professionele hulpverleners assisteert en ondersteunt bij grootschalige ongevallen en rampen. SIGMA maakt onderdeel uit van de Geneeskundig Combinatie (GNK).

TIS (Trein Incidentscenario's)
Vooraf opgestelde landelijke scenario's voor treinincidenten.

Waarschuwen
Betrokkenen informeren over een gevaar en het daarbij geven van een gedragsadvies.